

Baade - Og Torsdag Hvorfor? Skrevet af geniet Lene Andersen 2008.

"Kigger man på planeten Jorden, menneskene og vores fælles historie, så må man fra tid til anden tage sig til hovedet! Hvorfor i alverden begår vi de samme dumheder gang på gang? Virkelig! Burde vi ikke være klogere?"

Øh, jo måske... men det er vi altså åbenbart ikke. Og hvorfor er vi så ikke dét?"

"Det korte svar er, at hver generation fødes lige så fjollet og forudsætningsløs som den forrige."

"Det lange svar handler om vores konstante søgen efter mening i tilværelsen, og det er dét, denne bog handler om."

Skrevet af Erling S. Nielsen i uddrag på 45 af 419 sider. Juni måned 2020

Side 18.

Hvorfor?

Hvorfor? Hvorfor gør vi som vi gør? Hvorfor gentager vi de samme fejltagelser generation efter generation? Hvorfor bliver vi ikke klogere? - Selvom vi i og for sig har forudsætningerne.

Fordi:

**"To ting er uendelige, universet og menneskets dumhed -
og så er jeg ikke engang sikker med universet"**

Albert Einstein

Forudsætningerne for at blive klogere?

Vi har historisk viden, lange uddannelser, biblioteker, tv-udsendelser, internet, aviser, fantastisk teknologi og information i lange baner!

Vi bruger det bare ikke, eller hvad?

Jo. Men ikke nok. Og vi handler ikke, så det gavner os selv og hinanden bedst i længden. Og hvorfor gør vi så ikke dét?

Fordi vi er dumme?

Nej. Sjovt nok ikke! Vi er jo sådan set ret intelligente, når det kommer til stykket! Vi ved jo godt, hvad der er det rigtige. Vi ved jo godt, hvordan vi skal løse klimaproblemer, økonomisk ulighed, analfabetisme, sult, overbefolkning, sygdomsbekæmpelse, forgrening, stress etcetera. -

Men hvorfor vælger vi så ikke at gøre det? Metoderne findes! Vi har med andre ord masser af muligheder, vi udnytter dem bare ikke.

Fordi?

Fordi vores drifter og intellekt er de samme som for 100.000 år siden. Fordi hver generation fødes lige så uvidende og fjollet som den forrige. Erfaring går kun i arv, hvis vi **vælger** at lytte til den. Og så får vi ikke bugt med problemerne, fordi vi ikke løser de problemer der er vigtigst, men derimod dem som det giver et følelsesmæssigt kick at beskæftige sig med. Og til nød de problemer som nok er kedelige, men som så i det mindste er til at overskue eller forstå.

Vi går efter dét der føles godt, det får det hurtige fix og de frugter som hænger nederst på træet. At det globale klima forandrer sig og måske kommer til at ændre livsbetingelserne for alt liv på jorden for al fremtid, er simpelthen så stor og abstrakt at vi ikke kan håndtere det.

Alle generationer sættes i verden som stenalderbabyer; erfaringer arves ikke, vi er nødt til selv at tilegne os dem. Generation efter generation. Og: vi kaster os ikke over de vigtigste problemer først, men de problemer som giver mening for os på et følelsesmæssigt plan.

Dertil kommer så at vi desuden – en stor del af os i hvert fald – er religiøst anlagt og at de mest forstokkede mørkemænd også er de mest højtråbende, så derfor har vi fortsat en bitter strid mellem oplyst humanisme og religiøst idioti.

Det var det korte svar?

En række muslimske lande har forhindret, at der i FN's Menneskerettighedsråd kan rettes kritik mod overgreb, der har tilknytning til islamisk lov, sharia. (...)

- Sharia er ikke til diskussion i dette råd, og islam skal ikke korsfæstes her, lød kritikken fra den egyptiske repræsentant.

Kristelig Dagblad 23. juli 2008

Når de religiøse muslimer, er bange for kritik, er det et udtryk for angst. Angsten for at deres religion er falsk og ikke en sandhed.

Det er ikke småting vi taler om så simple kan det næppe gøres. Endelig forholder det sig sådan at erfaring går forud for erkendelse både ontologisk og fylogenetisk. - Hvad er **ontogenese** og **fylogenesen**?

Ontogenese er individets udvikling fra ursuppen fra barn til voksen – eller faktisk helt fra den befrugtede ægcelle, udviklingen i fostret og frem til man er voksen og livet ud.

Og fylogenesen?

Er artens udvikling fra ursuppen og frem til artens udseende i dag. Og det enkelte individ, ontogenesen, gennemløber samme udvikling som fylogenesen. Eller i hvert fald afspejler udviklingen fra befrugtet ægcelle til voksenindivid udviklingen for hele arten fra de første celler i ursuppen.

Fremragende! - og når vi siger at **erfaring går forud for erkendelse**, hvad betyder det så?

At vi er nødt til at have nogle erfaringer, før noget som helst kan give mening for os. Hjernen er nødt til at have nogle input, for at vi kan vide eller blive klarover noget som helst. Vi fødes med en masse anlæg, men ikke med nogen information.

Vi er med andre ord nødt til at gøre os vores egne erfaringer med verden, før vi kan få mening ud af den og forholde os til den. Og pointen er at i den proces er vi hele tiden et skridt bagud.

Fordi erfaringerne er forudsætningen for erkendelsen. Vi oplever verden først, og **bagefter** drager vi erkendelsen ud af den. Mennesket er et meningssøgende væsen. Vores liv er en konstant jagt på mening. Men dét der giver mening, er ikke nødvendigvis også dét der løser vore problemer. For vi er bygget til at finde mening i en verden der ikke findes længere. Vi er bygget til at være animistiske jægersamlere. Rent kognitivt havde vi det fint med at være religiøse bønder og revolutionære arbejdere, men når vi nu – og formodentlig i al fremtid – skal være humanistiske, selvansvarlige, videns- og informationssøgende individer i en verden uden faste autoriteter, grænser eller holdepunkter i øvrigt, dét bliver en udfordring.

Side 21.

Dagens program

Så den ene af de ting vi skal tale om i dag, er netop **"mening"**. Hvad vil det sige? Er der en mening **med** tilværelsen, og hvordan finder vi mening **i** tilværelsen?

Det andet er, hvorfor vi så gør som vi gør. Hvilket naturligvis hænger sammen med jagten på mening. **Og hvorfor vi overhovedet er skabt som sjæle og væsener! Læs her Altets svar på dette i min fil "Kanaliseringer, Hvordan livet også kan leves" på denne pc under universet.**

Et af problemerne er at hver gang vi forsøger at løse et af vores problemer, så gør vi bare verden endnu mere kompleks, og de problemer der kommer ud af dét, er så endnu mere komplekse, og til sidst er spørgemålet om vi overhovedet er kvikke nok til at løse vores problemer.

Det er dét de femten hypoteser fra i mandags drejer sig om?

"Hvorfor" er altså dagens store spørgsmål, og **"mening"** er en af de ting vi skal tale om. I den forbindelse kommer vi til vores ven, **Homo Liguens, det flydende menneske:**

Homo Liguens

Den nye menneske som ifølge Baade – Og bliver konsekvensen af de nye teknologier og samfundsforhold, som nutiden er ved at skabe. -

Hvad gør den konstante mobilitet og flytten rundt, teknologien og den øgede kompleksitet ved os, når vi nu er skabt som stenalderfolk? Vi er ikke bygget til den verden, vi selv har skabt. Bliver det så os eller verden vi laver om?

Med moderne teknologi og en chip i nakken, så vores hjerner kan følge med?

Hvorfor ved vi overhovedet at vi er her? - hvad er forskellen på bevidsthed og klaroverhed?

Bevidsthed er et spørgsmål om den fysiske tilstand: er man vågen, i koma eller drømmer man. Klaroverheden handler om, hvad eller hvor meget man er klarover i vågen tilstand. Begge dele kan komme og gå i grader: man kan være mere eller mindre ved bevidsthed, og man kan være mere eller mindre klarover, hvad der foregår omkring én, eller hvad man selv oplever og tænker på.

Hvilket leder os hen på spørgsmålet om, hvad der er virkelighed? Selvfølgelig er der forskel på drøm og virkelighed, men er der også forskel på din og min virkelighed? Derfor skal vi have styr på, hvad virkelighed overhovedet er for noget. Findes der en objektiv virkelighed, eller er den altid subjektiv og individuel?

Det har filosofferne kæmpet med siden Platon? - Og nu vil du ordne det på en formiddag?

Du burde kende mig godt nok nok til at vide at den slags ikke afskrækker mig!

Det må jeg sige ja til!

Har hjernen truffet vores valg for os, før vi bliver klarover dem?

Det er ét eller andet med at hjernen er en brøkdelen af et sekund forud, ikke? -

.... Jo. Og på sin egen særlige måde leder det os hen på spørgsmålet om, hvorfor vi er på vej ud i absurd terrorlovgivning, overvågningssamfund og en masse tiltag og ny teknologi, som måske slet ikke gavner os selv i det lange løb. Er det overhovedet vores fornuft vi bruger, når vi skal lovgive og træffe vigtige beslutninger?

Vores videnskabssyn, religionen, idealerne, forudsætningen for vores argumenter, de politiske overbevisninger, og hvad der er økonomisk god latin samt alle de helt overfladiske trends i vores æstetiske tilbøjeligheder; det er alt sammen i opbrud. Og det roder rundt i de måder vi er vant til at forstå verden på....

Global eksistentialisme?

Som selvfølgelig er det store og helt afgørende spørgsmål: Hvad vil vi med os selv som menneskehed? Ønsker vi at der skal være mennesker til – overhovedet? - og hvilken slags menneske skal det i så fald være? Én slags, som er nogenlunde ok med hinanden, eller to slags, hvor den ene har det herregodt, mens den anden slags mennesker er berøvet frihed, oplysning, sundhed, rettigheder, rent vand og kloakering.

En congolesisk teenagepige blev ført fra sit hjem af fem mænd, der gemte hende i en skov. De voldtog hende og udøvede anden seksuel vold imod hende døgnet rundt i to måneder.

Før de lod hende gå, tvang de hende til at sidde overskrævs på et bål, til hendes vagina var brændt helt i stykker.

Den rædselshistorie fortæller Roger Lahiriri, kirurg ved Panzi- hospitalet i det østlige Congo, der opererede pigen. Hun overlevede, men med kønsorganerne og muligheden for et normalt seksualliv smadret for evigt.

Politiken, 14. juni 2008

Menneskerettigheder er ikke kirkens fortjeneste?

Nej, det ved grød de ikke er! Eller islams eller jødedommens eller Zarathustras eller nogen som helst andre profeteres! Vores relative sikkerhed og forskånelsen for sadistisk vold er retssamfundets, demokratiets og det internationale samarbejdes fortjeneste, og demokratiet er der udelukkende takket være folket, dets intellektuelle, retssamfundet og humanismen.

De tidligste retssamfund hang sammen med gudedyrkelsen, så vi skal ikke bare feje religionerne af banen som det rene idioti, men ingen af dem kan tage æren for på egen hånd at have standset systematisk lemlæstelse af forbrydere eller afvigere – hvilket i den sammenhæng som regel kom ud på ét!

Perikles nævner ikke guderne. Athens storhed er skabt af Athenerne selv og deres ædle forfædre, der har beboet landet fra arilds tid. Statens grundvold er demokratiet, dvs., at flertallet styrer til alles gavn, alle har lige ret for loven, og de, der har kvalifikationerne, vælges til statens embeder, så også de fattige har del i statens styre. Alle har indsigt i de fælles anliggender, og uden mistænksomhed lader man byen stå åben for fremmede. (...)

Realiteterne i det demokratiske Athen var en mærkelig blanding af frihed, lighed og undertrykkelse. Perikles' tale er propaganda. Men propagandaen er kun effektiv, hvis den appellerer til idealer, folk faktisk tror på.

*Den europæiske filosofis historie
Karsten Friis Johansen, 1998*

Side 28. Det univers vi befinder os i, ligger fysisk set på grænsen mellem orden og uorden. Først var alting samlet i ét uendeligt lille punkt og uden om dét var der uendeligt tomt. Faktisk var der ikke noget **"udenom"**. Der var kun selve punktet. Verden var ordnet: der var **"alting"** det ene sted, og **"ingenting"** for resten. Så kom Big Bang, og så var der pludselig noget: både orden og uorden, og processen fra den totale orden til den totale uorden var skudt i gang. Til sin tid vil hele universet henfalde til uendelig uordnet rod; **entropi**.

Vi befinder os altså i den tid der ligger mellem orden og entropi. Vores univers udgør grænsen mellem de to og består af en tid med struktur, processer. Kaos som det er beskrevet i kaosteori og energiudveksling mellem enheder. Tilføres enhederne energi, opstår orden. Bruger de energien og henfalder, opstår entropi. Vores univers består af enheder eller systemer der udveksler energi med hinanden, derfor opstår kompleksitet.

"Vi er universet der har erkendt sig selv?" sagde du i går.

Vi er et produkt af en række processer som hele universet er underlagt. Ved universets begyndelse den uendelige orden, ved universets slutning den uendelige uorden, og i midten er vi.

I overgangen mellem orden og entropi ligger frembringelsen af erkendelse.

Men uanset om vi er aber, eller universel erkendelse **eller begge**, så er vi nødt til at vælge, hvad vi vil med os selv, hele bundet! Skal der findes mennesker om 10.000 år? Om 200 år? Om 30 år?

Og hvis der gerne skulle findes mennesker om 30 år, men du er ligeglad med, om der er mennesker om 10.000 år, hvor går grænsen for ligegyldigheden? Hvilken generations børn og børnebørn er det vi er ligeglade med? - Eller sagt på en anden måde: Hvad vil vi gerne have at vi selv eller vore børn og børnebørn kommer til at dø af? Krig? Hungersnød? Terror?

Naturkatastrofer? Sygdom? Eller alderdom? Hm?

Alderdom vel?

Også om 10.000 år?

Hvorfor ikke?

Netop. - 10.000 år svarer til sådan cirka 4-500 generationer, eller tidsafstanden mellem os og de tidligste landbrugskulturer i Mellemøsten og Tyrkiet.

Så hvis der også skal være mennesker om 10.000 år, og vi ikke på forhånd skal dødsdømme en generation, så skal vi vælge rigtigt nu?

Det skal enhver generation fra nu af. For de seneste cirka 60 år har vi haft muligheden for at udrydde os alle sammen indtil flere gange. Den generation som overlevede Anden Verdenskrig og som skabte FN og FN's erklæring om menneskerettigheder, gjorde nemlig dét: den valgte rigtigt!

Den insisterede på at verden **skulle** være et ordentligt sted at leve, - i hvert fald for kolonimagterne, ikke så meget for folk i kolonierne. Ikke før de selv rev sig løs og insisterede på det. Men global historisk set, så var de politiske strategier som kom til udtryk i oprettelsen af FN – og for den sags skyld også EF (nu EU) og NATO – den form for voksenhed og etisk valg, som verden er nødt til løbende at vælge og stå ved!

For ellers er der ikke mennesker om 10.000 år?

Eller om 30 år

Det sidste er vigtigt.

Og det er det første ikke? Er du parat til at udskrive en dødsdom over milliarder af mennesker, bare fordi de ikke er født endnu?

Nej. Nej, det er jeg vel ikke...

Deltagerne i denne traktat bekræfter på ny deres tillid til formålet og grundsætningerne i De Forende Nationers Pagt og deres ønske om at leve i fred med alle nationer og alle regeringer.

De er fast besluttet på at sikre deres folks frihed, fælles traditioner og kultur hvilende på demokratiets og den personlige friheds grundsætninger og på lov og ret. Deres stræben er at fremme stabilitet og velfærd i det nordatlantiske område. De er besluttet på at forene deres kræfter til kollektivt forsvar og til bevarelse af fred og sikkerhed.

Præamblen til NATO-pagten, 1949

Side 47. Alene omfanget af de forandringer, krav til personlig udvikling, byernes størrelse, mængden af memmer vi forventes at håndtere over tid, mængden af informationer på nettet og i andre medier, antallet af mennesker vi møder i løbet af en dag eller et liv, omfanget af arbejdsopgaver på arbejdspladsen, kompleksiteten i stort set alt, hvad vi omgiver os med; vore hjerner er bare ikke bygge til at håndtere det.

Og derfor går vi af og til i sort?

Og oplever stress, hvis ikke ligefrem depression.... På grund af, for meget input, manglende overskuelighed og deraf følgende mangel på forståelig betydning.

Side 49. En ting vi aldrig hørte om, dengang Mao i sin tid var Mr. Hot-shot blandt Vesteuropas såkaldte intellektuelle, det var selvmordsraten i Kina – Kineserne hørte heller aldrig om den, men den var høj!

Fordi deres liv var meningsløse?

Ingen magt over egen livssituation og konstant krav fra partiledelsen som var umulige at opfylde: højere produktionskvoter med stadig mere og mere forkerte landbrugsteknikker og udsultede bønder som eneste arbejdskraft. **Læs her bogen *Maos store hungersnød – Den største katastrofe i Kinas historie, 1958-62* af Frank Dikötter 2011.**

En anden ting som nemlig kan drive folk til vanvid og frarøve dem enhver form for magt over deres situation, det er, når der hele tiden stilles uopnåelige ulogiske eller selvmodsigende krav.

Sult og vær glad?

Eller: "Det er op til dig, om høsten bliver god!"

"Men høsten afhænger jo af vejret!" "Ja, og?"

Kinas første røde stat blev styret ved hjælp af terror og bevogtet som et fængsel. Man skulle have pas for at forlade sin egen landsby, og der var posteret vagtposter døgnet rundt. (...) - Antallet af selvmord var så overvældende – at regimet blev nødt til at udtale sig offentligt med sloganet "selvmordere er de mest skammelige elementer i de revolutionære rækker."

*MAO den ukendte historie.
Jung Chang, 2005*

Livsfulde sammenhæng

Der findes to former for tankegang – rummelig og lineær. Den ene er ikke bedre end den anden. Det er bare, hvordan du nu engang tænker. I lineær tankegang tager man én ting derefter bliver man ved med at tilføje andre ting, indtil tingene tilsammen danner en helhed.

Men i rummelig tankegang tager man helheden, og så undersøger man, hvordan det blev til en helhed ved at se på de enkelte ting den består af.

*Bear Heart
Viden er min moder, 1986*

Erfaringsprincippet baserer sig på både på at drage nytte af de erfaringer som eleverne allerede har, samt på at skabe situationer hvor de kan få nytte af erfaringer. I det induktive princip, går man fra erfaringerne til reglerne.

Der findes også et modsatte rettet princip, kaldet det deduktive princip, hvor regler og fremgangsmåder gennemgås for soldaterne. Herefter anvendes reglerne til at løse konkrete opgaver hvorved der opnås indlæring gennem forståelse.

Undervisning i praksis 2000 er redigeret af forsvarets Center for lederskab 2000

Vi har altså brug for sammenhænge for at finde mening i livet, og en af de helt fundamentale sammenhænge som vi har mistet i vores kultur – og som over halvdelen af jordens befolkning må formodes at have mistet med os, eftersom det nu er over halvdelen af jordens befolkning der bor i byer og ikke på landet – det er vores forbindelse til naturen. Som art er vi blevet til i naturen, vi er tunet til at indgå i symbiose med den, og det har alle dage været et af vores grundvilkår at være underlagt den.

Og derfor stresser vi naturen?

Derfor nyder vi at sidde og kigge ud over havet eller op på skyerne eller hen over bølgende kornmarker. Det er den slags omgivelser vi er programmeret til at befinde os i.

Det er vores naturtilstand, med andre ord?

I bogstaveligste forstand!

Side 53. Vi er bare blevet fuldstændig afkoblet fra vores helt basale livsfundament?

Og derfor jager vi rundt efter mening?

Af både den ene og den anden slags. Sammenhæng er en vigtig faktor i vores søgen efter mening, både i form af at de enkelte områder i vores liv, er nødt til at have forbindelse med hinanden, og i form af at vi har et behov for at hænge sammen med den natur der omgiver os.

En anden sammenhæng som er nødvendig for at vi har mening i tilværelsen, er naturligvis den til andre mennesker. Vi er sociale væsener. Vores hjerner, sprog og kognitive evner voksende ud af behovet for at holde styr på alliancerne i flokken og af sladder, så vi bliver simpelthen skingrende sindssyge, hvis vi ikke kan involvere os i andre mennesker og også gerne deres slibrige skyggesider.

Der er en tysk filosof, Wilhelm Schmid hedder han, som har som har skrevet en behagelig kort bog om lykken: **Glück** hedder den.

Schmid skriver: Familien er naturligvis vigtig. - Venner er også vigtige. - En hjemstavns er også med på listen, for dels knytter man sig til de omgivelser man vokser op i, og desuden har man en form for fællesskab med folk fra samme egn, som man ikke har med nogen andre. - Selskabelighed fremhæver han også. -

Vi er ikke blot sammen; vi har noget at være sammen **om**. - Det skaber et fællesskab, også med folk vi måske ellers ikke kunne drømme om at spendere en hel aften sammen med.

Til trods for at mange slet ikke kender hinanden, så er der alligevel et fællesskab fra første øjeblik.

Og det er ritualernes skyld?

Dét og en fælles forventning om noget rituelt. - Hvor mærkeligt ordet "ritual" end måtte lyde i den forbindelse.

Samarbejde er også en af de ting Schmid nævner, og arbejde i det hele taget, samt dét at have et fag.

At kunne noget? Og at kunne det sammen med andre?

Jeg tror at ét af de mest fundamentale menneskelige behov er følelsen af at gøre nytte.

At andre kan bruge én?

Kan man forestille sig noget værre, end at alle andre mennesker sagde: "Dig behøver vi ikke. Du er faktisk overflødig."

Som er det vi siger til arbejdsløse og bistandsklienter?

Og førtidspensionisterne og alle dem der bare er en lille smule for langsomme. At kunne bidrage til fællesskabet og fremstille noget som andre synes er godt eller vigtigt, dét tror jeg ikke man kan overvurdere!

Det lyder også lige pludselig helt forfærdeligt, hvis det faktisk var sådan at ingen havde brug for det man kan. Eller brug for én som person. Ens blotte tilstedeværelse.

I første omgang er det naturligvis vigtigt at man er blevet elsket og forstået som barn. At man har oplevet kærlighed, omsorg, opmærksomhed og anerkendelse fra sine forældre og øvrige omgivelser. For at komme bedst fra start er det vigtigt at ens forældre og øvrige voksne omgivelser har opdaget, hvilke unikke personlighedstræk man har, og at de har forsøgt at tilrettelægge opdragelsen, så den passer til ens behov. Ikke forstået på den måde at barnet konstant skal have sin vilje, eller at omgivelserne skal indrette sig efter barnet, men at man må bruge forskellige opdragelsesmetoder, alt efter hvordan det enkelte barn er.

Men dertil kommer at børnene skal opdrages forskelligt. Nogle børn skal have det ind med skeer, andre har bedst af blot at få lidt vejledning og så finde ud af det selv. Nogle børn har behov for udfordringer, andre børn har behov for beskyttelse og skal have lov at være pjevsede, og nogle børn når man længst med fornuft og ræsonnementer. - Alle børn har selvfølgelig behov for lidt af det hele, men det skal afvejes forskelligt for at virke.

Men ungerne er kun trygge, hvis de er klarover, hvor rammerne er, og grænserne går....

Side 83.

Hvad fremtiden byder.

"Vi frygter! Vi frygter for Jordens Vejr, som vi skal kæmpe for at vriste Føden ud af Land og Hav. Vi frygter Nød og Sult i de kolde Snehytter. Vi frygter den Sygdom, som vi dagligt oplever rundt omkring os.

Ikke Døden, ikke Lidelsen. Vi frygter døde Menneskers og Fangstdyrs Sjæle. Vi frygter døde Menneskers og Fangstdyrs Sjæle. Vi frygter Jordens og Luftens Ånder. Derfor har vore Fædre væbnet sig med alle de gamle leveregler, som er bygget på Slægters Erfaringer og Livsvisdom.

Vi ved ikke hvorledes, vi aner ikke hvorfor, men vi følger dem for at få lov til at leve sorgløst. Og så uvidende er vi, trods alle vore Åndemanere, at vi frygter alt det, vi ikke kender.

Vi frygter det, vi ser os omkring os, og vi frygter det, vi kender fra Forfædrenes Fortællinger og Myter. Derfor har vi vore Skikke og derfor overholder vi vor Tabu."

Den grønlandske kvinde Aua

Al Tabu og de dermed forbundne Leveregler skelner fundamentalt mellem Landvildt og sødyr. Dette har sin Grund i, at disse hver for sig har deres særlige Ophav; derfor må de holdes ude fra hinanden, thi man har den Tro, at de gensidigt besmitter hinanden og derved volder Menneskene Ulykke

*Den Store Slæderejse
Knud Rasmussen, 1932*

Side 85. *Hvilke er det store radiale brud i vores grundvilkår fra nu af?*

Det ene er at teknologien fra nu af gør det muligt at manipulere vores kroppe og intellekt. Vores egenskaber og hvem vi er, er ikke længere afhængige af vore gener eller vore forfædre og familie som hos jægersamlerne. Det afhænger heller ikke af slægtens position eller vores personlige indsats og de memorer vi vælger at praktisere igennem livet. I stedet bliver vi hver især et produkt af de teknologiske og farmaceutiske forandringer om vi eller vores forældre har haft råd til at udstyre os med.

Nanoteknologi, bioteknologi, psykofarmaka – den slags?

Præcis. Det andet som kommer til at ændre på vores grundvilkår er, at magtstrukturen bliver ændret totalt, fordi økonomien styrer alt og er global. Med 6-7 milliarder mennesker i én og samme økonomi og uden globale reguleringsmekanismer, så bliver der fuldstændigt ufatteligt, ulækkert, eksorbitant, koloenormt, radikalt langt mellem toppen og bunden af det globale samfund.

Den ene procent som sidder på det hele, får kanon, og resten er fucked?

Det er den lære, vi kan udlede af vores samtale om skalafri netværk og kompleksitetsubalancer. Nogle enkelte meget, meget rige sidder tilbage med de gode forbindelser, kompleksiteten, ejendomsretten over teknologien og al magten, mens flertallet er dårligt forbundne til det globale netværk og dermed uden reel indflydelse på en skid.

Medmindre vi vælger det anderledes?

Medmindre vi vælger det anderledes.

Så når du starter med at spørge, hvorfor vi ikke bliver klogere, og hvorfor vi gentager de samme dumheder igen og igen, så er det fordi vi slæber denne her hjerne-mæssige arv med os hele tiden. Vi har ændret omgivelserne, men selv har vi ikke forandret os?

Vi har stadig kun en stenalderhjerne til at forstå omgivelserne med, vi har stadig kun en stenalderhjerne til at forsyne vores kiv med mening. Vores hardware er 100.000 år gammelt. I en globaliseret verden, hvor alting går sindssygt hurtigt og er så komplekst og uoverskueligt som det er, der slår vores jægersamler-hjerner bare ikke til. Vores følelser, vores reaktionsmønstre, vores sociale behov og vores måder at søge mening og tænke på, er top-tunet til en verden som ikke findes længere. ***Læs her bogen af Hjerneforskeren Peter Lund Madsen "Frihedens Pris – en kort historie om menneskehjerner" 2018 "Problemet er, at vores hjerne stadig tror, at vi lever i Stenalderen". Læs også Bogen "Sapiens: En kort historie om menneskeheden" 2016 af professor Yuval Noah Harari om de seneste 500.000 års evolutions historie.***

Det vil sige at fremtiden bliver holdt totalt uoverskuelig? Det bliver det rene meningsløse kaos? - Medmindre, vi laver hjernerne om?

Kan du huske foragtcentrifugen fra i går?

Jeg har den her! Åh! De 99 procent af jordens befolkning; Homo Minus kommer til at befinde sig i nede i det religiøse område i den totale fordummelse!

Hvad var det foragtcentrifugen helt overordnet sagde?

At forretning, videnskab, og religion ikke kan udstå hinanden, og når centrifugen begynder at dreje hurtigt og de fjerner sig fra hinanden, så bliver de til henholdsvis kynisme, arrogance og dumhed. - Og når de arbejder sammen, så skaber de velstand, uddannelse og fællesskab, og dermed styrker de dét inde i midten: retssamfundet, humanismen, pluralismen og demokratiet.

Og når de styrer mod kynisme, arrogance og dumhed, så falder de gode ting inde i midten fra hinanden. Modellen viser at de tre områder hver især udgør en del af vores kultur: vores fysiske behov, jagten på mere viden samt vores søgen efter sammenhæng og mening i tilværelsen.

Dersom forretningsliv, videnskab og religion vågner op til dåd og lærer accepterer og respekterer hinanden, og måske endda at arbejde sammen, og dersom retssamfundet og demokrati inde i midten arbejder for at tvinge dem til det, så har vi efter min bedste overbevisning absolut

mulighederne for at indrette gode, stabile og trygge samfund. Sågar samfund som syv milliarder stenalderhjerner kan finde mening i. Men vi skal virkelig *ville* det!

Global eksistentialisme igen?

Side 105.

Virkeligheden og fremtiden

Dét vi skal kigge på nu, er virkeligheden. Hvad er det for en virkelighed – eller flere virkeligheder - vi skal til at forholde os til i fremtiden? Dels er der jo alt det vi lige har talt om, at vi ser verden gennem vores memmer, og at vores virkelighed derfor bliver formet af de memmer vi har til rådighed, men der er også forandringer på vej i vores fysiske omgivelser som vil komme til at ændre på en række af de forudsætninger som vi har været vant til.

Kunstigt skabte virkeligheder, medie-virkeligheder og den slags?

Side 107.

Virkeligheden og verden

Faktisk var det først med de græske filosoffer at vi overhovedet fik begrebet virkelighed. Senere kom så skellet mellem tro og virkelighed, eller religion og virkelighed, mellem spekulation og virkelighed, og mellem bedrag og virkelighed, som var Descartes' store hovedpine.

Desuden betød skriftens udbredelse at vi fik et andet forhold til fortiden og til vores egne tanker. Med skriften kunne vi kigge på de tanker vi havde i går, eller hvornår vi nu skrev dem ned, og dét må også have ændret vores virkelighedsopfattelse.

Det var en lang proces?

For noget kan være en årsag enten som en enkeltårsag eller fordi den er af en bestemt art, som en tilfældig årsag eller fordi den er af denne art, og de to grupper kan igen kombineres eller optræde alene. Alle disse kan desuden enten være virkelige eller mulige årsager. Forskellen er den at de årsager, som er virkelige og enkelte, er til og er ikke samtidig med det, de er årsager til (f.eks. denne, som nu helbreder, er samtidig med denne, som bliver rask, og denne bestemte husbygger med det hus, som nu bliver bygget), mens dette ikke altid er tilfældet med mulige årsager – huset og husbyggeren forgår jo ikke samtidig.

Metafysik Aristoteles, 348-322

Side 109. - Kan du huske, hvad det var de oprindelige australiere gjorde, for at ting skulle være virkelige?

De sang tingene til at eksistere.

De var nødt til at synge eller tale tingene ind i den mytologiske kontekst for at de kunne eksistere. Hvis de ikke var sunget, "*fandtes*" de ikke.

Et af de traditionelle filosofiske spørgsmål omkring virkeligheden har naturligvis været i hvor høj grad vi opfatter verden ens. - Og konklusionen må være at i det store og hele opfatter vi verden temmelig ens... Men i det store og hele, er det ikke blot den samme verden vi lever i, men også den samme virkelighed. Og det er fordi?

Fordi evolutionen har frembragt os stort set ens?

Dels dét; vi bærer på en genetisk arv der gør at vi er skruet stort set identisk sammen i hovedet, men der er en anden ting også...

Som er?

Vores jagt på mening og ønsket om at forstå de andre i flokken. Vi er nærmest desperate efter at forstå, hvad andre forstår, og for at kunne dét, så er vi nødt til at tilegne os hinandens måder at forstå verden på. Både klarover og uklarer forsøger vi at afstemme vores virkelighedsbilleder med hinanden, for hvis vi ikke gør det, bliver verden meningsløs. For så kan vi ikke dele den med hinanden. Og de andre bliver også meningsløse. Vi er og bliver et produkt af hinanden!

Brugergrænsefladen

Nettet er verden, brugergrænsefladen er virkeligheden?

Se-seh! - Hvis jeg siger "Schrödingers kat", hvad siger du så?

Kvantefysik.

Og kan du huske, hvad det var vi sagde om kvantefysikken og katten i går?

Det var et eller andet med at den var der og ikke var der på samme tid?

Kvantet – mener man – befinder sig i en superposition, hvilket vil sige at det slet ikke "findes" i den gængse betydning af "findes", men er i en eksistensform af sammenhængende muligheder for at være. Det kan kun beskrives matematisk med symboler og formler, så rent sprogligt kommer vi det ikke nærmere.

Men pointen er at når vi kigger på det, så "er" kvantet der? Indtil vi kigger på det "er" det der ikke?

Indtil da er det der kun som "overlejlrede muligheder". Historien med katten er så at Schrödinger for at vise, hvor idiotisk påstanden om at kvantet først indfinder sig, når vi leder efter det, er, opstillet følgende scenarie: I en kasse er et kvant og en kat. Hvis kvantet befinder sig i den ene tilstand, er katten død, befinder kvantet sig i den anden tilstand, er katten levende. Givet at kvantet er i en superposition af begge tilstande på én gang, er katten både død og levende, indtil vi kigger i boksen. - Kom vi ind på dobbeltspalte eksperimentet i går?

Det er i princippet den samme pointe. Niels Bohr overrumplede alle sine atomfysiske kolleger ved at påstå at atomernes mindste dele ikke følger den daglige sunde fornuft, men derimod kvantefysikken. Når man sender en partikel – en foton for eksempel – af sted mod en plade med to spalter som fotonen kan gå igennem, så befinder fotonen sig i en superposition af at gå begge de to ligestillede veje som den har mulighed for at gå. Den går så at sige igennem **begge** spalter på en gang, lige indtil vi måler på den, og det viser sig, hvilken spalte fotonen rent faktisk gik igennem.

Det er vor iagttagelse der frembringer virkeligheden? Den er der ikke, før vi kigger. -

Og superpositionen af to tilstande på en gang var ét af de både- og'er du talte om i går.

Og hvad var min pointe med både- og'erne?

At de supplerer Aristoteles' enten – eller. Vi går fra et gensidigt udelukkende enten-eller-paradigme til et både-og-paradigme, og kvantefysikkens superposition var et af både -og'erne, yin og yang og fuzzy logic var de to andre.

Fra at fortolke verden gennem en række modsætninger der udlukker hinanden, så vil vi i fremtiden fortolke og italesætte verden ud fra at modsætningerne kan inkludere hinanden. Eller i det mindste vil vi lægge vægt på at fænomenerne kan være afhængige af deres modsætninger for at give mening. Dertil kommer så dét både-og der hedder "vi og verden", og som også er pointen både med Schrödingers kat og dobbeltspalte eksperimentet: virkeligheden er der først, når vi skaber den gennem at interagere med verden. Det er interaktionen mellem os og verden, både-og'et af os og dét, der frembringer virkeligheden. Ligesom det "**virkelige**" indhold på internettet kun er binære talkode lagret i silicium, så er den "**virkelige**" verden kun atomare processer.

Men takket være vore sanser, vore hjerner, vore sprog og kultur, så oplever vi alle atomerne omkring os som en sammenhængende verden der i ret højt omfang oven i købet giver mening.

Det er altså for vildt! Universet der har erkendt sig selv. - Det er altså vildt! At det ikke er andet.

At vi ikke er andet. Energi plus tid med virkelighed og selvrefleksion.

Side 123. En af de ting som robotdesignere arbejder målrettet på i øjeblikket, er at gøre robotter mere menneskelige, så vi kan interagere spontant med dem. De studerer vores bevægelser og vores kropssprog og ansigtsudtryk mest muligt, så vi slet ikke tænker over at det er en robot vi står over for. De er med andre ord i gang med at gøre robotter endnu bedre til at "**trænge forbi**" vores fornuft og kommunikere med os direkte via vores oldgamle centre i stenalderhjernen.

Centre som for hundredtusindvis af år siden var en overlevelsesfordel for os og vore børn, men som i dag gør at teknologien kan manipulere med vores følelser, så vi ikke opdager at der er maskiner vi knytter os følelsesmæssigt til.

Det er især japanerne der er langt fremme i den udvikling, og en af grundene til at de er så desperate efter at opfinde robotter der kan erstatte mennesker, er at Japan har en aldrende befolkning, og om nogle år løber de tør for unge mennesker, der kan arbejde i plejesektoren.

De vil hellere have robotter end indvandrere?

Firkantet sagt, ja: Vil du hellere have omsorg fra en muslim, en afrikaner eller et elektroniks kredsløb? Robotter kræver ikke bederum. Går ikke anderledes klædt, spiser ikke underlig mad, skal ikke have skoleadgang til deres børn, skræmmer ikke det racerene gadebillede og sender heller ikke penge ud af landet eller gruppere sig i gadebander, fordi de føler sig fremmedgjorte.

Læs her "Videnskabens Nye Verden - Robotternes tidsalder – de største gennembrud – på vej mod år 2050" 12 bøger i alt. Så spørgsmålet er, frøken Tenna: Hvad vil menneskeheden med sig selv? Skal det være en værdi i sig selv at være menneske? Eller skal vi bare betragte det som en kuriøs omstændighed, næste gang vi søger en hjemmehjælper, en rengøringsdame eller en besøgsven på plejehjemmet, og så i øvrigt fokusere mere på, om de er billige i drift?

Giver livet overhovedet mening, hvis det ikke er en værdi i sig selv?

Det er jo så spørgsmålet. Og hvor "**virkeligt**" er vores forhold til robotterne, hvis de betyder noget for os, og vi ikke betyder en hujende fis for dem?

For der er ikke "Nogen" derinde, for hvem vi kunne have betydning?

Virkeligheden og implantaterne

Forestil dig nu at vi i stedet for at lade vores førnævnte førtidspensionister tilbringe tiden foran en cybervirkelighed som giver mening for dem, tilbød den en opgraduering af deres hjerner med noget ekstra computerkraft, så de kunne få et arbejde og rent faktisk deltage i selskabet.

En chip i nakken og "velkommen til kontoret!?"

Der er mange muligheder: ekstra hukommelse, så de kan håndtere større mængder data, ekstra impulser til amygdala, (*Et lille område i hjernen, som er afgørende for vores oplevelse af følelser.*) så de ikke opdager at arbejdet er kedeligt, ekstra regnekraft, så de kan tænke lige så hurtigt som deres nye kolleger. Eller måske er det bare deres udholdenhed og finmotorik der kniber.

Så løsningen ligger i en chip der stimulerer musklerne for højere hastighed. - så kunne man ed samme lejlighed programmere dem til slet ikke at ryste på hænderne eller til at udføre helt specifikke rutiner, uden at de behøver at øve sig eller at tilegne sig egentlig erfaring.

Det ville kunne købes som en softwarepakke der bare skal installeres?

Den dag det blive muligt – jeg siger ikke at det bliver muligt, jeg siger ikke at det **ikke** bliver muligt, jeg siger kun at der p.t. er folk der arbejder på at det en dag kan lade sig gøre – den dag det bliver muligt, hvordan skal disse mennesker så definere deres virkelighed? Hvordan skal vi andre definere dem? **Læs her videre i bogen til side 144.**

Side 144. Udfordringen for os som menneskehed er at hver generation bliver sat i verden med en stenaldershjerne der er bygget til at lede efter mønstre og se sammenhænge, til at finde årsager, og til at søge mening i følelsesmæssige sandheder. Fra naturens side er vi animister (*Animisme er forestillingen om at der er ånder eller ånd i forskellige dyr og ting, og at disse ånder kan påvirkes og skal respekteres eller dyrkes gennem ritualer.*) med behov for følelsesmæssige kick og sladder. Imens skal al den viden og erkendelse vi har skabt de seneste 4.- 5.000 år, den kritiske tænkning, og hele oplysningsapparatet, tegnes fra scratch hver gang. Hvert eneste nyfødt barn skal gennem sin opvækst lære at opfatte verden på en række måder vi slet ikke er bygget til. Hvert barn skal reelt opsummere 5.000 års naturstridig erkendelse!

Det samme gælder vores historiske erfaringer: vi er nødt til at studere tidligere generationers gerninger og dumheder, hvis ikke vi skal gentage dem. Takket være al vores ophobede viden har vi faktisk muligheden for at tage ved lære.

Verden er en proces, og den bliver aldrig færdig? - Vi bliver aldrig færdige?

Vi fødes og dør, og i mellemtiden har vi bare at tilegne os de forrige generationers visdom, for eller kommer vi til at dø på en højst ubehagelig måde! Hvilket bringer os videre til den kultur som vi har formået at skabe, og dét fedtefad som vi ligger og roder rundt i. **Globalt set.**

Hele vores kollektive pubertet; vores kulturelle teenage-epoke, og hvordan vi er nået frem til den internationale situation som vi befinder os i nu.... Politisk set ligger vi som vi har redt, men hvordan er det så lige helt præcist vi har redt? Hvad er det for en udvikling der har bragt os dertil, hvor vi er i dag?... Det der er interessant, det er en sammenhængende gennemgang af, hvordan magten og imperierne har flyttet sig gennem teenage-epoken, og hvorfor vi befinder os der, hvor vi gør i dag.

Side 148. *Det verden behøver, er en international rockerlov?*

Hvem skulle håndhæve den? FN?

Kvinderne naturligvis! Hvis der er nogen der gerne vil starte en imperium, skal de spørge deres kone først!

Se, dér har du fat i noget! - Men plejer kvinder ikke at tænde på mænd med magt?

Ikke når de først er gift. - Så vil de hellere have at manden er hjemme og tager sig af os.

Det er jo kun i scorefasen, mænds arbejde er interessant. Bagefter vi vil hellere have at han går ned med skraldeposen.

Endelig en kvinde der indrømmer det! - Så det du foreslår, er at når mændene har tilkæmpet sig magten – på demokratisk eller anden vis – så sender de i fremtiden deres kone, når der skal træffes vigtige beslutninger?

Hvis alle statsmænd gjorde dét, så ville vi både få verdensfred og tømt skraldespanden!

"Win-win-situation", som man siger.

Hvor i verden sidder der en mand på magten, hvis kone ikke kunne gøre et bedre job?

"Bag enhver stor mand står en kvinde", som man siger; hvorfor nøjes med vinduespynten, giv os den ægte vare! - Er det det? ***Hvorfor ikke???***

Lad os se på de store kulturer som førte frem til vor egen, og se hvilken rolle imperierne spillede. Indien og Kina ved jeg som sagt ikke nok om, så vi befinder os nede i Mellemøsten; i Egypten og Den frugtbare Halvmåne, hvilket vil sige fra det nuværende Israel og Palæstina op gennem Libanon, ind over en bid af Den anatolske Højslette og den sydøstligste del af Tyrkiet, ned gennem Syrien og Irak langs floderne Eufrat og Tigris, også kaldet Mesopotamien.

Mesopotamien betyder "mellem floderne"?

- Nemlig. Både Egypten omkring omkring Nildeltaet i Nordafrika og Sumer (***Sumer var en civilisation og en historisk region i det sydlige nu Irak, der er kendt som Civilisationens vugge.*** nede i det mesopotamiske floddelta var store kulturskabere, og de havde også en stærk kulturel selvklaroverhed, de var med andre ord teenager til fulde. Men de var ikke imperier. Det var derimod Akkad. Det var verdens første imperium, og det blev skabt af Sargon... Med Sargon træder vi for alvor ind i teenage-epoken med imperierne og de magtkampe som vi også kender og kæmper i dag, samt de løse, selvklarende individer som udkæmper disse kampe om magt og større eller mindre guddommeliggørelse. Sargon var individet der ved egen kraft – og sine soldaters hjælp – ændrede historien og skabte et imperium.

Et par århundrede før Sargon havde der hos egypterne været lægen og arkitekten Imhotep, en mand som af historikerne er blevet kaldt verdens første person eller individ. Men efter hans død gjorde egypterne også ham til en halvgud... Både Imhotep, Sargon og Abraham har været selvreflekterende individer der løste sig fra flokken og skabte deres egen, personlige identitet.

Det interessante i vores sammenhæng er, hvornår omgivelserne holdt på med at betragte store personligheder som guder. Imhotep levede i 2600 tallet f. Kr. og blev gjort til gud helt oppe omkring 600 tallet før år 1. Sargon levede og døde omkring år 2300, og Abraham dateres normalt til 1800- eller 1700 tallet før Kristus.

Det korte af det lange er at individet Sargon erobrede og skabte det akkadiske imperium, og dermed kom han til at søsætte en hel kulturform som vi døjer med den dag i dag, nemlig imperierne. Narram Sim overtog i øvrigt imperiet og sønnesønnen nåede også at lede det, men så smuldrede det. Der er ikke så meget viden om Akkad – faktisk er det ikke engang lykkedes at finde ud af, hvor byen Akkad lå – så præcis hvad imperiet har betydet for sin samtid og dem der blev underlagt imperiet, er vanskeligt at sige, men det var det første, og dét der især er interessant, er at det blev skabt af et selviscenesættende individ, og at dermed dukker der hel to nye fænomener op i verdenshistorien.

Individet og imperiet. Læs her bogen "Imperier Fra oldtid til nutid" 2017.

Egypterne skabte ikke et imperium, men har efterladt sig talrige memorer i Det gamle Testamente og har om nogen været med til at lægge grundlaget for vores kultur. Det interessante ved egypterne i politiks sammenhæng er deres geografiske afsondrethed, deres selvforståelse, deres kulturelle opblomstring og stagnation, og deres storhed og fald.

Det var i perioden fra år 3.300 til 2.300 egypterne skabte dét vi forstår ved oldtidens Egypten med dens hieroglyffer, templer, pyramider, mytologi og kunst, det var her den egyptiske kultur var kreativ og nytænkende. Den første pyramide blev bygget i år 2.360, og det var Imhotep var arkitekt under kong Zoser. Efter 2.300 tallet havde kulturen slet ikke den samme kreativitet men gentog hovedsagelig sig selv. ...

Hvad var det som mange af de allertidligste landsbyer – også længe før både Egypten og Sumer havde stående inde i midten.

En pæl. En søjle som markerede at her var verdens centrum.

Alle kulturer opfattede sig som "noget særligt", gudernes udvalgte eller førstefødte på en eller anden måde. Egypten lå trygt gemt bag nogle naturlige grænser: mod vest ørkenen, mod syd overvejende ørkenen, mod øst Det røde Hav og Sinai halvøen, og mod nord Middelhavet, og derfor kunne de opbygge al den velstand der gav dem tid og overskud til at bygge pyramider og skabe kunst. I 1.600- tallet f. Kr. var de imidlertid plaget af indre splittelse og almindelig opløsning, og i år 1.460 blev den nordlige del erobret af Hyksos-folket. - Er i perioden 1.640 begyndelsen eller slutningen af det 1.700 århundrede f. Kr.

Det er den der bagvendte tidsregning: fra Kristi fødsel år 1. baglæns.

Hyksos mener man var semitter som stammer fra Kanaan, det vil sige det nuværende Palæstina-Libanon. Når det kunne lade sig gøre for Hyksos at erobre Egypten, skyldtes det at Hyksos havde lært at bruge stridsvogne, det havde egypterne ikke.

De havde en fantastisk kultur, men havde slet ikke fulgt med den teknologiske udvikling?

Egypterne opdagede stridsvognen, og omkring år 1.500 generobrede de ikke alene magten over Egypten, men også Kanaan samt en god bid af Syrien. Egypten blev altså et erobrende, plyndrende og skatteopkrævende imperium fra 1.500 til 1.000 – og det medførte en af Egyptens rigeste perioder. **Læs her den fremragende romanserie fra det gamle Egypten af bestsellerforfatteren Wilbur Smidt: Flodguden 1-2 – Ørkenguden – Farao – Magiens mester 1-2 – Den 11. Plage 1-2 og Den syvende skriftrulle 1-2.**

Nu fulgte en tid med velstand og erobringer, indtil Ægypten stod ved sin absolutte højde nogensinde. Herskeren over Det Ny Rige var imperiebygger, og det lykkedes dem at udstrække deres magt tværs gennem Sinai ørkenen til Mellemøsten og sydpå ad Nilen langt ind i Nubien, hvor de skaffede sig både slaver og guld. De udvekslede diplomatiske noter med deres herskende kollegaer i Mesopotamien, ligesom de udøvede magt over de små lokale stater i

Palæstina. Teben blev deres hovedstad, og de lod sig gravlægge i underjordiske grave i en isoleret dal vest for Nilen, kendt som Kongernes Dal. De indførte betegnelsen "Farao" om sig selv. Titlen, som betyder "Det Store Palads", skulle symbolisere deres plads i magens midte.

*Historisk Verdensatlas
John Hayood, 1999.*

Egypterne var polyteister, (*dyrkere af flere guder*) Akhenaton ville udelukkende tilbede solguden Aton, og han prøvede på at tvinge Egypterne til at gøre det samme. Det blev de mildt sagt sure over, for de ville ikke opgive deres forfædre dyrkelse, så de hadede Akhenaton som pesten.

De slettede alle spor efter ham i kulturen bagefter? Hans navn blev simpelthen mejslet ud af alle inskriptionerne?

Præcis. Men der er flere ting der er interessante i den forbindelse. For det første at egypterne opbyggede en fantastisk kultur som ikke ændrede sig stort set i næsten 1.000 år. For det andet at de på grund af denne fastlåsthed og mangel på teknologisk innovation samt almen splittelse kunne blive erobret af Hyksos. For det tredje at de i den grad kunne slå igen og blive en stormagt, da de havde taget den nye teknologi til sig. For det fjerde at det ikke var som stormagt de var kreative og opfandt alle de ting som verden senere har taget til sig af egyptisk kulturarv – Imhoteps medicin, for eksempel. Men at deres nytænkning lå i tilblivelsesfasen, i sammensmeltningen – eller hvad vi nu skal kalde det – af de stammer og mindre samfund som boede op og ned af Nilen helt tilbage i 3.000 tallet. For det femte at da egypterne begyndte at blande sig med resten af Mellemøsten, fik de samme smag for at hente ressourcer udefra som alle andre... Men derefter mistede de grebet totalt. De mistede evnen til at generere et bæredygtigt økonomisk fundament, og fra år 700 og fremefter blev de erobret af både nubierne sydfra, og assyrere og persere fra nordøst. Der var nogle egyptiske dynastier i 500 tallet, men den endelige slutning på det egyptiske storrige var i år 332 før år 1, da Alexander den Store erobrede landet.

Det kræver virkelige militærmagt at opretholde et imperium.

Hvis imperiet skal fungere, er det nødt til at være nogle ordentlige frynsegoder. Såsom velstand, teknologiske forbedringer og sikkerhed mod andre former for vold og overgreb.

I øvrigt er det værd at hæfte sig ved at imperiehistorien handler mindst lige så meget om interne magtkampe i de enkelte imperier og kongedømmer, som den handler om erobringer af fremmede områder. Hvis vi kigger på Den frugtbare Halvmåne i slutningen af bronzealderen - det vil sige fra omkring 1500 til 1000 – og begyndelsen af jernalderen – fra omkring år 1000 til 500 – så var området et kludetæppe af imperier og kongedømmer der kom og gik og kæmpede med hinanden.

Plus at konger og prinser, rivaler og opkomlinge af forskellig art nærmest ustandselt kæmpede om magten interne i de forskellige imperier, riger eller bystater.

De seneste 3-4000 år har vi med andre ord dyrket et helt bestemt pubertært mande-, forbryder- og imperieideal, hvilket forklarer en hel del af, hvorfor tingene ser ud i øjeblikket som de gør, og hvis vi fortsætter på samme måde, så er vi selv ude om det!

Side 159. Hvis vi tager et kig på de imperier som vi ikke nåede at få med i tirsdags, altså fra aksetiden – kan du huske hvad akstiden var?

Perioden fra 800 til 300 i et bælte der løb hele vejen fra Grækenland til Kina? - Det er jo en periode man slet ikke hører om! Jeg har i hvert fald ikke hørt noget særligt om den i skolen.

Og i virkeligheden er det dér alle de store religioner – eller fundamentet for de store religioner – blev til, og grækerne opfandt filosofien. Alle de memmer og memplexer som blev til kristendommen og islam og vores egen kultur senere hen.

Filosofi er kun opstået få steder – i Grækenland, Indien og i Kina, og den er opstået langt senere end religionen.

Aksetiden kom lige i kølvandet på at jernalderen for alvor slog igennem, samt at alfabet skriften blev udbredt, og det er næppe nogen tilfældighed. Skriften giver mulighed for abstrakt tankegang på en måde som mundtlig kultur ikke gør.

Fønikerne

Kan du huske fønikerne? - Det var dem i det nuværende Libanon, dem der grundlagde Carthago i det nuværende Tunesien. De var ikke militære erobrere eller imperiebyggere, men handelsfolk.

De byggede altså ikke deres ekspansion på erobringsdrømme eller på en enkelt persons behov for magt og selvscenesættelse, men på at grundlægge handelskolonier. - Ikke at det nødvendigvis er gået fredeligt til heller – de skulle jo også bruge nogle slaver til at ro deres skibe – men som udgangspunkt var de handels- og håndværksfolk. Deres base var især de to havnebyer og Tyrus i Sidon i Libanon, og de blev umådeligt velhavende!

En anden ting som fønikerne heller ikke er kendt for, men som var lige så genialt som alfabetet – og som var fundamentet for deres handelsimperium – var deres utroligt effektive og billige skibsbyggeri. Skibe som i øvrigt kunne sejle langt hurtigere end andre skibe på den tid. Og hvori bestod genistregen? - Bortset fra selve designet? - De blev massefremstillet som samlesæt.

De var geniale samlebåndsproducenter. Det var i øvrigt også dem der fandt på at inddele cirklen i 360 grader! - Og hvis vi så i stedet for at kigge ud på havet fra det gamle Libanon drejer 90 grader mod syd, hvem får vi så øje på?

Jøderne? - De to kongedømmer Israel og Judæa. To landbrugssamfund der heller ikke hører hjemme på listen over imperier. - Dét som til gengæld er interessant, er at de havde **drømmen** om at blive et imperium! Planen var at erobre sig til et Storjudæa i overensstemmelse med bibelens geografiske løfter til jøderne, men det lykkedes jo ikke ligefrem.

Jøderne var altså ikke first movers på selve alfabetet, for det lærte de fra fønikerne, men de var first movers på at gøre skriften til et folkeligt kultur-, etik-, lov-, poesi-, religions- og historie-bærende oplysnings-projekt for folket. **Hele folket.** Alle havde pinedød bare at lære loven og traditionerne. Så deres kultur er den eneste fra den tid der har overlevet.

Fordi de kunne læse, og uanset hvad blev de ved med at kopiere memerne?

Så skal du fremstille et bord af akacietræ, to alen langt og én alen bredt og halvanden alen højt. (...)

Du skal gøre fire guldringe til det og sætte ringene på de fire hjørner ved de fire ben.

Ringene skal være lige ved kanten som holder for stængerne til at bære bordet.

Og du skal gøre stænger til at bære bordet af akacietræ og belægge dem med guld.

Du skal gøre dets forme og dets skrus og dets holdere til at yde beskyttelse og dets støtter; af rent guld skal du gøre dem.

2. Mosebog 25:23-28

Grækerne 800 - 200 f.Kr.

Det tredje kulturfundament som stadig er med til at definere, hvem vi er, og hvordan vi forstår verden, men som heller ikke var militære imperiebyggere, var grækerne! Men for grækerne var det søvejen der bandt kulturen sammen, og så er det jo meget naturligt at de koloniserede hele øhavet og en tyrkiske vestkyst. - Grækerne fik alfabetet fra Fønikerne i 700-tallet og tilføjede hvad?

Vokaler. Både fønikerne og israelitterne var semitter og kunne klare sig med konsonanter i deres skriftsprog på grund af sprogenes opbygning, grækerne var indoeuropæere og kunne ikke skrive noget meningsfuldt uden vokaler.

Grækerne fik altså alfabetet i 700-tallet, og så kom der gang i kulturen! Den første græske filosof var **Thales fra Milet**, som kom til Athen i 500-tallet. - Hvor lå Milet?

Ved Tyrkiets vestkyst, en bid syd for det nuværende Izmir.

Filosoffens fødeby, Milet, var fra den historiske tids begyndelse en græsk bosættelse på Lilleasiens sydvestkyst (Jonien). Ved år 600 var det en af den græske verdens mest blomstrende handelsbyer, moderby for en række kolonier og med handelsforbindelser til den bære Orient, Sortehavet, Ægypten og Syditalien.

*Den europæiske filosofis historie
Karsten Friis Johansen, 1998*

Grækenland stod for antikkens absolutte kulturelle højdepunkt, hvad angår både filosofi, matematik, geometri og retorik, og så indførte Athen som bekendt demokrati i år 507, hvilket de andre græske bystater kopierede. Men de lå i konstant krig med Sparta som lå på halvøen Peloponessos og som var et ualmindeligt krigerisk kongedømme. Grækerne blev også udsat for to persiske invasionsforsøg som de dog bege afværgede. Til sidst var de imidlertid ikke i stand til at forsvare sig, og i 338 før år 1 blev Athen og de øvrige græske bystater erobret af Makedonerne. - Dermed vender vi til alfahannerne og imperierne, og imperiebyggeren hed...?

Alexander den store?

Alexander den Store 338 - 323 f.Kr.

Som ironisk nok havde haft den græske filosof Aristoteles som lærer.

Og Aristoteles former vores måde at tænke på den dag i dag?

Det er en enorm arv vi bærer med os, og vi kan ikke forstå os selv og den verden vi har skabt, hvis vi ikke tager højde (***hensyn til***) for de her ting og tager ved lære af dem

Ellers bliver vi bare ved med at gøre de samme fejltagelser?

Men indsigten er i hvert fald første skridt på vejen til at kunne ***vælge***, hvad det så er man gerne vil.

Alexanders imperium varede heller ikke særligt længe?

Nej, i 323 døde Alexander 33 år gammel, og derefter var det slut for hans vedkommende.

Da Alexander erobrede Judæa, blandede han sig i modsætning til så mange andre erobrere ikke i jødernes religion, og blev så begejstrede for at han gradvis kom til at indgå i deres messias forestilling. - Sammen med den på dét tidspunkt for længst afdøde kong Kyros som var årsagen til at jøderne og perserne var så gode venner, fordi han i 535 havde ladet dem rejse hjem fra deres påtvungne eksil i Babylon.

Så der er i virkeligheden tre store myter som forklarer, hvorfor vi gør som vi gør. I mindre grad i dag end før, men alligevel: de to er: "Vi er seje, og nu kommer vi og tværer jer ud! - Med Gud på vores side!" Den tredje er: "Vi er nogle hjælpeløse stakler, og Vorherre må sende én der kan skabe orden i verden og redde kastanjerne ud af ilden for os".

Romerne 800 f.Kr. - 500 e.Kr.

Nå, et imperium som i den grad har sat sine spor helt op til vores tid, både hvad strategistudier og lovgivning angår: ***romerne!*** Når de kunne det, skyldes det selvfølgelig en teknologisk og mandskabsmæssig overlegen hær, men det skyldes også i allerhøjeste grad effektiv administration, organisation og kommunikation. Og deres ingeniørkunst brugte de blandt andet til at anlægge veje, overalt hvor de kom frem, og så forbandt de hele riget med en kommunikationsmæssig genistreg: et helt system af stafetbærere som red fra kommunikationspost til kommunikationspost.

Det romerske imperium var first movers med en systematisk infrastruktur som sikrede stabile informationsveje. Så længe man har monopol på adgang til teknologien, så har man også monopol på en masse viden, og viden er magt! Desuden indførte romerne Romerretten i alle de erobrede områder og på den måde skabte de også en sammenhængende, ensartet juridisk enhed.

Et memplex i hele riget?

Som alle havde at indrette deres øvrige memmer efter! Kort sagt, så var romerne bidrag til verdenskulturen: jura og cement!

Men der er endnu en ting som man næppe heller skal undervurdere i forbindelse med Roms fald, og det er at det simpelthen er tæskedyrt at vedligeholde et imperium! Ikke mindst når det er så stort at det i praksis er vanskeligt at forsvare. En af forklaringerne på Roms fald er derfor at økonomien ikke kunne underbygge militære behov, og for at få råd til forsvaret blev møntfoden nedskrevet. Det medførte inflation, og resultatet blev intern uro og opløsning.

Ved Bosporustrædet lå byen Byzantion, og i 330 kaldte Konstantin den Store den for Konstantinopel og gjorde den til rigets nye hovedby. Det medførte at Rom blev delt i Det vestromerske og Det østromerske Rige med hovedstad i henholdsvis Rom og Konstantinopel, og fra år 395 blev bruddet uigenkaldeligt - Konstantinopel er hvilken by i dag? ... ***Istanbul.***

Delingen kom til at betyde at det vestromerske rige lå fuldstændigt åbent og sårbart for germanernes og hunnernes invasion omkring år 400 og for den strøm af flygtninge som løb foran hunnerne. I 476 blev den sidste romerske kejser afsat, og der er nogle der angiver det som afslutningen på det romerske imperium.

Magten og æren i evighed. Amen. År 448 og frem

Men romerriget gik jo slet ikke under! Det muterede bare til at blive den katolske kirke.

Hvor var kirken first mover på informationsteknologi? - Private studiekredse -

Og netværkerne var skalafri, og derfor var de umulige at få ram på? - Også dét.

Støt og roligt spredte kristendommen sig til flere og flere, i år 380 blev kristendommen til statsreligion, og dermed havde kristendommen reelt erobret Rom.

Hvorefter Europa blev lagt i mørke i 1.000 år?

Indtil muslimerne, pressen og trykpressen kom og satte lidt liv i kludene på os.... At kirken desuden udvidede sit territorium skyldtes endnu en genial ny kommunikationsstrategi: ivrige missionærer som gradvis udvidede det kristne område gennem omvendelse af hedningene.

Også en form for massekommunikation?

Med sig havde de latin, romersk viden og teknologi samt klostrene. De byggede videnscentraler. I stedet for at erobre landområderne og true folk med vold til at betale skat, omvendte de folkene og truede dem med Helvede til at betale skat. - *Smart!*

Skidesmart! Og hvis de ***så*** ikke betalte skat, eller de fortsatte med at tro på den forkerte måde, så truede de dem med vold!

Men hvad der var rigtigt smart, det var opfindelsen af skærsilden og skriftestolen! Skærsilden blev opfundet af pave Gregor I omkring år 600 og var et frygteligt sted som alle døde skulle igennem – lige med undtagelse af paver og helgener, naturligvis. Skriftestolen var så det sted, hvor man kunne få oplyst, hvad man skulle gøre af bodsgjerninger for at forkorte tiden i skærsilden.

Fantastisk indretning! Selv ikke Stasi (Den østtyske statssikkerhedstjeneste) fik mig bekendt sat selvransagelsen i så effektivt system. I skriftestolen kunne præsterne så sidde og malke alle de skyldige sjæle – og hvem var ikke dét? - for deres inderste hemmeligheder og pålægge dem bodsstraffe af både den ene og den anden slags. Og fra midten af 1300-tallet fik paven så yderligere den storslåede idé at boden skulle betales i form af aflad. De penge som kom ind og som ikke blev brugt til korstogene, gik dog ikke til samfundsinvesteringer som sådan, i stedet blev de brugt til kirkebyggerier, og kirken fik den største økonomiske fordel af den nye økonomi.

Til sidst var den så dybt korrupt og fedtet ind i magtpolitik at Luther og pesten kunne underminere den.

Sammen med trykpressen og et par andre ting?

Alt i alt: Renæssancen. I 1300-tallet begyndte handelen i Italien at skabe så meget velstand at folk fik tid til at tænke nye tanker, og det kom i længden til at ændre Europa radikalt. - Jeg ville ikke

være overrasket, hvis det var en betydelig del af afladspengene der er blevet brugt til luksusvarer fra lokale købmænd i Vatikanets nærområde.

Hvornår opfandt Gutenberg trykpressen med løse typer? - **1400 - tallet?**

1440'erne. Det tog lige lidt tid, inden opfindelsen virkelig fik sat sig spor i sin samtid, men fra 1500 og frem var Europa ikke længere det samme.

Det byzantinske Rige 395 - 1453

Nu fik jeg så antydning at Rom blev delt i vest og øst, og derfor skal vi lige kigge nærmere på Det Byzantinske Rige.

Byzans, Konstantinopel og Istanbul er én og samme by?

Ja, men til hver sin tid. Det østromerske rige var både tættere befolket og rigere end det vestromerske, og den geografiske placering og på sejlruten mellem Middelhavet og Sortehavet gav helt unikke muligheder for handel. Derfor havde det også taget flere ressourcer til at modstå invasionsforsøgene fra germanere og hunnere end Det vestromerske Rige havde. Det byzantinske Rige havde det endda styrke til at erobre en bid af Italien og det nuværende Tyrkiet samt hele det østlige middelhavsområde og Afrikas nordkyst.

Persien lykkedes det dem imidlertid ikke at erobre, i stedet mistede Byzans Nordafrika og Mellemøsten til muslimerne i 636. - Vi kommer til islam lige om lidt.

Det byzantinske riges magt svingede en hel del, især fordi splittelsen i vest og øst jo også gjaldt kirken. Rom var ensbetydende med den katolske kirke. Konstantinopel var ensbetydende med den ortodokse kirke, og de kunne ikke udstå hinanden. I 1054 indtrådte "**Det store Skisma**" hvilket vil sige at Paven i Rom og Patriarken i Konstantinopel gensidigt lyste hinanden i band, fordi de hver især mente at sidde inde med den Sande kristendom, og der kunne kun være én. Dermed var bruddet mellem vest og øst endeligt, og da byzantinerne senere bad vesteuropæerne om hjælp til at bekæmpe Seldjukkerne fra Tyrkiet, så svarede Paven igen ved i stedet at bruge ressourcerne på korstog i det hellige land.

I 1453 faldt Konstantinopel endeligt i muslimernes hænder, men i de mellemliggende århundreder havde det byzantinske rige haft Europas og Mellemøstens absolut rigeste kulturliv med både musik. Litteratur og arkitektur, og det var dem der havde holdt liv i de romerske kulturelle traditioner og deres filosofi, hvilket i høj grad vil sige arven fra grækerne.

Islam 600 - tallet og frem

Og dermed er vi så nået frem til Muhammed, hans muslimer og deres imperium, så derfor spoler vi nu tilbage til Mekka år 622, hvor Muhammed var købmand.

Fra 620'erne forsøgte Muhammed at overbevise borgerne i Mekka om at der kun var én Gud, og at han var denne Guds sendebud. Det troede indbyggerne i Mekka ikke på, og de var i øvrigt bange for at Muhameds nye lære ville ødelægge byens gode navn og rygte, så de smed ham på porten. Muhamed flygtede til Medina, og her foretog han sig hovedsageligt to ting: dels fortsatte han udviklingen af sin nye lære, dels røvede han mekkanernes handelskaravaner og blev aldeles velhavende, og for deres egne penge opbyggede han så en bande som i 630 kunne indtage Mekka, så han kunne få indbyggerne omvendt!

Araberne havde altid ligget i evig stammekrige, Muhammeds vision var at samle dem i ét rige, og de sidste to år han levede, lykkedes det ham at få omvendt en lang række af de arabiske stammer til islam. Efter hans død blev hans svigerfar Abu Bakr udpeget til at være hans efterfølger, og han omvendte så de arabiske stammer som Muhammed ikke selv havde nået.

Samlet blev disse her krigerstammer en ufattelig militær kraft, og da, de først bevægede sig uden for den arabiske halvø, mejede de alt ned på deres vej.

Og erobrede hele Mellemøsten, Nordafrika og Spanien på mindre end 100 år?

I første omgang erobrede de Persien og Det byzantinske Rige der netop havde udmattet hinanden i krig, og som derfor ikke kunne forsvare sig. - i Persien og Konstantinopel mødte araberne højkulturen og tog den til sig med glubende appetit.

Cocktailen krigstradition, højkultur og Koranens påbud om at læse og dermed en alfabetisering af de troende, gjorde islam til den rene kultur tornado... Summa summarum: år 720 havde muslimerne erobret hele området fra Pyrenæerne til Persien og udbredt islam.

Derefter skete der tre store ting i islam: **For det første** medførte de mange kulturmøder under islams storrigdom at memorerne blev blandet, udfordret, muteret og udviklet på kryds og tværs, og dét satte gang i en veritabel videnskabelig og kulturel eksplosion. Persisk, byzantinsk, græsk, babylonisk og alexandrinsk viden og teknologi blev koblet med hinanden og udfordret af hinanden.

Muslimerne genopdagede den græske filosofi og blev førende inden for lægekunst, geografi, matematik og udvikling af ny teknologi.

For det andet opstod splittelse mellem sunni- og shiamuslimer, hvilket handlede om, hvem der skulle være kalif over hele molevitten. Den strid kører fortsat.

For det tredje: da islam havde eksisteret i nogle hundrede år, forsvandt nysgerrigheden, og religionen blev dogmatiseret og forstenet. Ligesom den egyptiske kultur i sin tid havde udviklet sig til en selvfyldt kolos der var overbevist om at den ikke kunne lære noget nyt, og ligesom kristendommen gjorde gik islam i stå. Fra 1100-tallet blev de nytænkende, reformvenlige og **"moderne"** muslimske teologer udmanøvreret af dogmatikere og mørkemænd, og fra 1200-tallet gik det støt ned ad bakke.

Det som islam mangler, er en reformation, ligesom den Luther lavede i kristendommen?

Ikke Luther. Nietzsche. - I øvrigt er der en fjerde ting som også har sat sig dybe spor i den muslimske verden, men som ikke var islamisk i sig selv, og det var at muslimerne fra 1200-tallet mistede deres militære magt mange steder.

I 1258 blev Bagdad erobret af mongolerne som nedslagtede mere end 200.000 mennesker, og det sendte så store chokbølger gennem den muslimske verden at de aldrig kom sig over det.

I virkeligheden handlede deres imperium bare om at Djengis Khan og hans efterfølgere var nødt til at holde deres krigere beskæftiget med nogle givtige plyndringer for at kunne holde sammen på hæren... Samtidig med at mongolerne røvede og plyndrede sig gennem Irak, Iran og Syrien, mistede islam gradvist territorier i Spanien og blev fordrevet endeligt fra den Iberiske halvø i 1492.

Til gengæld overgik mongolerne til islam, og summa summarum: omkring år 1500 var islam udbredt i hele Nordafrika inklusive Sahara og et stykke langs østkysten ned mod Ækvator, hele Mellemøsten, det nuværende Pakistan, store dele af Indien, og så hele det mongolske steppeområde. Plus Indonesien som er verdens største muslimske land i dag, og som gradvis var overgået til islam fra 13-1400-tallet og fremefter. - Inden vi er helt færdige med islam, er der dog to imperier mere vi skal have med, fordi de har sat deres store fingeraftryk på den verden vi lever i nu. Det første er seldjuckerne, det andet er osmannerne.

Seldjuckerne 1000 - 1310

Gudskelov for byzantinerne nåde seldjuckerne aldrig over Bosporusstrædet. I stedet erobrede seldjuckerne det hellige land og Egypten, og derfor var det reelt dem som Paven ønskede at komme til livs med sine korstog. - Det var de selv samme seldjucker som byzantinerne forsøgte at få Paven til at hjælpe sig med at generobre Anatolien.

Men vi er slet ikke færdig endnu. Ikke engang med muslimerne, for så var der også det andet store muslimske imperium: Det osmanniske Rige.

Det osmanniske Rige 1310 – 1922

Læs her bøgerne "De arabiske folks historie" 1994 af Albert Hourani "Arabernes Historie – fra Osmannerriget til det arabiske forår" 2017 og "Osmannerrigets fald – Første verdenskrig i Mellemøsten" 2016 begge bøger af Eugene Rogan

Europa 1492 – 1918

Nå, nu spoler vi så tiden tilbage til 1400-tallet og vender blikket mod Europa, samt konsekvenserne af alle de her imperiers gøren og laden og hele udviklingen i Mellemøsten. Hvis vi havde haft vores computeranimerede jordklode med det memetiske netværk hele vejen rundt, så ville vi nemlig nu kunne se at mutationshastigheden blev sagtnet betydeligt i det muslimske område fra 1400-tallet, mens den nærmeste eksploderede i Europa, så snart Paven mistede monopolet på sandheden.

Fordi Europa gik over til den sandhed der handlede om sammenhæng mellem udsagn og verden, i stedet for den sandhed der gav følelsesmæssig religiøs mening?

Som var netop det modsatte af dét, der skete med islam, da den begyndte at blive dogmatiseret og forstokket.

Muslimerne kastede videnskaben over bord og snak ned i en udelukkende religiøs sandhed?

Lige præcis den europæiske imperie- og kolonimagts historie er om noget med til at definere hvorfor verden ser ud i dag som den gør. - så hvem var de største eller vigtigste kolonimagter?

England og Frankrig?

Plus Spanien og Portugal. Og Danmark med for den sags skyld, vi har jo været kæmpe store og har været både kolonimagt og meget andet interessant i mellemtiden. Der er stort set ikke dét forbryderregime vi ikke har samarbejdet med. Nederlandene, Tyskland, Belgien, Italien og Rusland burde vi også kigge nærmere på, men så bliver vi aldrig færdige!

For 500 år siden var Kina verdens absolut førende stormagt, både hvad angår økonomi, videnskab og teknologi. Faktisk var de så langt fremme at der ikke var nogen af dét europæerne gik og producerede som kineserne havde den fjerneste interesse i at købe. Al handel mellem Europa og Kina var ensbetydende med at der gik guld og sølv fra Europa til Kina, og varer fra Kina til Europa.... Opdagelsen af Amerika i 1492 betød Europas indtog på verdensscenen, og det kom til at lægge grunden til den verdensorden vi kender i dag.

Og som er ved at ændre sig radikalt?

Spanien og Portugal

Portugiserne var i slutningen af 1400-tallet begyndt at sejle ned langs den afrikanske vestkyst i drømmen om at sejle syd om Afrika og finde en søvej til Kina og Indien ad den vej. Der var jo ingen der anede, hvor stort hverken Afrika eller Det indiske Ocean var. I 1480'erne kom portugiserne helt ned til Guldkysten, (***Ghana ved Accra***) og dét var noget af en præstation, både hvad angår skibsbyggeri og sømandskab.

Marco Polo var i Kina i 1270'erne, og hans rejseskildringer med oplysninger om både geografi, økonomi og kultur udkom i 1298. Der var bare ikke rigtigt nogen der tog dem seriøst; de blev betragtet som skrøner i lang tid.

Opdagelsen af Amerika betød selvfølgelig den rene jammer og elendighed for de indfødte, både hvad angår plyndringer, målrettet udryddelse og europæernes medbragte sygdomme som de ikke havde nogen modstandskraft over for. Og for de overlevende betød kirkens engagement måske nok at de blev beskyttet mod de værste conquistadorer og fik lov at overleve, til gengæld blev de tvangskristnet og fik ødelagt deres kultur. Jagten på ædelmetaller betød desuden at spanierne og portugiserne brugte de indfødte som slaver i minerne, og at slaverne bukke under i hobetal.

Omkring år 1600 var både azteker, inkaer og andre sydamerikanske folkeslag halveret. På de caribiske øer uddøde lokalbefolkningen totalt.

Og så begyndte de at importere slaver i stedet?

De første slaver fra Afrika blev hentet allerede i 1517, men det løste ikke spaniernes behov for arbejdskraft, og i øvrigt var der mangel på spanske kolonister, fordi der var befolkningsmangel i Spanien. Så det kneb altså med at få den spansk-amerikansk økonomi til overhovedet at fungere, da det første gold-rush var overstået.

Ud over Sydamerika satte spanierne sig på dét der i dag er Mexico og Californien, og på den anden side af Stillehavet snupede de Filippinerne. Portugiserne sad på Brasilien og opretholdt kolonier i Angola og Mozambique og så etablerede de en handelsstation i Macao i Kina.

Men for lige at vende tilbage til englænderne, så var det først i 1607 at de fik grundlagt en koloni på den Amerikanske østkyst, der kunne klare sig og køre rundt, nemlig Virginia. Og da dét først var lykkedes, bredte det sig op og ned ad hele østkysten. Mest kendt er godt nok ankomsten af skibet Mayflower i Massachusetts med de første "pilgrimme" i 1620, men Virginia var altså først.

En interessant ting ved de første bosættere som ankom med Mayflower, er at de inden de nåede kysten, forfattede "The Mayflower Compact". Og hvad er så dét? Jo, det er faktisk det allerførste vesteuropæiske tilløb til konstitutionelt folkestyre i nyere tid.

I løbet af de næste par hundrede år spredte englænderne sig stort set over alt på kloden, blandt dem de sig fast i Indien, fra 1713 kastede de sig for alvor over den afrikanske slavehandel, og i 1788 oprettede de en straffekoloni i det nuværende Sydney i Australien.

De forenede Stater løsrev sig som bekendt i 1776, men englænderne beholdt Canada, snupede resten af Australien samt New Zealand fra de indfødte, og så satte de sig på en del af Guldkysten, og i 1849 annekterede de endelig både Sind- og Punjab- provinserne i Indien.

Ved Første Verdenskrigs begyndelse sad England desuden på Egypten, Sudan, nogle gode bidder af Afrika, den sydlige del af den arabiske halvø, hele Indien, Burma, Malaysia og Salomon Øerne.

Til gengæld havde både Canada og Australien fået selvstyre inden for imperiet.

Resten af Europa

De europæiske krige – blandt andet Trediveårskrigen og Napoleonskrigene – spillede naturligvis ind på alt dette her, men koloniseringen af verden var i sig selv et europæisk kapløb.

Mellem England, Tyskland, Frankrig, Nederlandene og Danmark?

Og Portugal og Spanien og alle de autonome europæiske stater med en flådehavn. Hvor tror du vores velstand og alt indholdet i vores museer stammer fra?

Krigene i 1700-tallet samt Napoleonskrigene frem til 1815 handlede så om, hvilke autonome nationer der skulle have hvilke kolonier, og resten af 1800-tallet drejede de europæiske krige sig om kongernes kamp for at bevare monarkiet i stedet for at lade befolkningerne få medindflydelse.

De skulle ikke risikere at afgive deres magt til demokratiet.?

Fandeme nej!

Frem til Første Verdenskrig satte franskmændene sig på det mest af Nord- og Vestafrika, Madagaskar og Indokina – hvilket vil sige Vietnam, Cambodia og Laos.

Italienerne snupede Libyen og Eritrea plus noget af Somaliland.

Nederlandene havde ved Første Verdenskrigs udbrud dét der hed Hollandsk Ostindien, hvilket, hvilket vil sige Sumatra, Borneo og Java.

Tyskerne havde nået at slå kløerne i Cameroun, et stykke Østafrika og Tysk Ny Guinea ude i Stillehavet.

Belgierne er et interessant fænomen, fordi den belgiske regering ikke mente det var i Belgiens interesse med kolonier. Kongen var dog dybt uenig, og da han var umådeligt velhavende, så koloniserede han Congo som privatperson. Belgien underkuelse af congoleserne var absolut modbydelig og brutal. **Læs her bogen "Kong Leopolds arv - en fortælling om grådighed, terror og heroisme i kolonitidens Afrika" 2001. af Adam Hochschild "Congo – Historien om Afrikas hjerte" 2010. af David van Reybrouck.** Der er ikke noget sted vi har været – hverken os eller de

andre europæere – hvor folk ikke har forsøgt at gøre oprør. Og hvis vi ikke kunne underkue dem, kunne vi manipulere dem eller slå dem ihjel.

I 1800-tallet var det især tre teknologier som gjorde at englænderne og dernæst resten af Europa og Amerika kom til at sætte fingeraftryk på verden. Den første jernbane åbnede i England i 1825 og efterhånden anlagde briterne også jernbaner ude omkring i deres kolonier, og på den måde fik de både mulighed for bedre varetransport og transport af soldater, når de indfødte heller ikke ville som briterne ville.

Den der ejer infrastrukturen, har magten?

Dampskibet var den næste store opfindelse som forbedrede europæernes adgang til verden.

Den tredje og sidste ting – og så er vi tilbage ved massekommunikationen – var telegrafens som blev opfundet i 1833 og morsealfabetet i 1834.

I Europa betød udviklingen at landbobefolkningen blev arbejdsløse og søgte ind mod byerne. Samtidig gik mange håndværk over til industriel produktion, og folk levede under kummerlige forhold. Alt i alt betød det at Europa fik et sultent befolkningsoverskud som havde brug for Lebensraum.

Masseudvandring til USA og Australien?

Fra 1815 til 1914 udvandrede 40 millioner europæere, og havde de ikke gjort dét, så skulle de og deres efterkommere have haft europæisk mad hver dag, plus de skulle have deltaget i både Første og Anden Verdenskrig, og så er det slet ikke sikkert at du og jeg kunne sidde her om lidt og mæske os i laks og creamcheese.

Årene fra midten af 1800-tallet til midten af 1900-tallet var den periode hvor europæerne gav sig selv og hinanden demokrati og menneskerettigheder, men den form for friheder mærkede man ikke meget til i kolonierne.

Løsrivelseskampene fortsatte helt op i 1950erne og 60erne?

Første Verdenskrig ændrede ikke på den europæiske imperialisme – nærmest tværtimod. Men Japan som eneste undtagelse: her gjorde amerikanerne alle de rigtige ting for at få det indført.

Ikke set før, ikke set siden?

Det lykkedes også meget godt i Tyskland efter Anden Verdenskrig, da de fik Marshall- hjælpen. En ting som i øvrigt er interessant ved både Første og Anden Verdenskrig i imperiesammenhæng, er at begge krige handlede om at de øvrige europæere ikke ville tillade Tyskland at blive et imperium.

Sovjetunionen

Under Første Verdenskrig havde der været revolution i Rusland, og Anden Verdenskrig gjorde Sovjetunionen i Rusland til et nyt imperium. Stalin var en forbryder ud over alle grænser og årene frem til Gorbatsjov ikke stort anderledes end fortidens mange andre imperier. Det eneste der var anderledes, var magtmidlerne – det vil sige våbentechnologien og kommunikationsmidlerne - og så at der var en ideologi som folket blev tvunget til at elske. Men sådan havde det jo været med religiøse imperier før Stalin også, så dét i sig selv er ikke så interessant.

Nej, det interessante er måden imperiet kollapsede på, og at der reelt ikke er nogen spor tilbage af de 70 års ideologi i international politik i dag.

Berlinmurens fald og kommunismens forsvinden?

I 1989 havde der været over 50 års kold krig og psykologisk magtkamp; Sovjet og NATO kunne have udraderet hinanden indtil flere gange med deres atomvåben. Og så faldt hele imperiet sammen uden at der blev løsnet så meget som et eneste skud. - Og hvorfor gjorde det dét?

Fordi der ikke var mad på hylderne eller tryghed eller frihed eller noget der bare mindede om muligheden for at eje en bil. Der var simpelthen ikke sammenhæng mellem propaganda og virkelighed, og livet var i det hele taget hverken sjovt eller meningsfuldt.

Læs her bøgerne "Rød sult- Stalins hungersnød i Ukraine" 2018. og "Jerntæppet – Østeuropas fald 1944-1956" 2012. begge af Anne Applebaum – læs også "Marxismen under anklage –

Essays om 100 års forsøg på at gøre en forbryderisk utopi til virkelighed" 2006. af Jens Jackie Jensen

Hvis kultur, teknologi og fornøjelser skal udvikle sig, så er der nødt til at være ytringsfrihed, handelsfrihed, tros- og bevægelsesfrihed. Og det skal være tilladt med mere end ét memplex.

Folk skal have lov at være uenige! - Det som skete for kommunismen, var i virkeligheden en religiøs dogmatisering præcis som den kirken og islam havde præsteret i Middelalderen.

Løsrivelserne

Inden vi kigger på det amerikanske imperium, så lad os lige se, hvad det var der skete, med kolonierne i kølvandet på Anden Verdenskrig. - **De løsrev sig?**

Hundrede år efter europæerne tilkæmpede sig demokrati, begyndte de også at unde andre folk retten til at bestemme over deres eget samfund.

Nogle steder var kolonimagternes grænsedragninger i sig selv skyld i at etniske grupper ikke havde en jordisk chance for at få et samarbejde inden for rigest grænser til at fungere.

Grænserne var tegnet efter en lineal i London, ikke efter hvor folk hang etnisk og kulturelt sammen.

Det er i høj grad dét der er årsagen til Afrikas mange konflikter den dag i dag. - Faktisk er det jo hele foragtcentrifugen der skal implementeres, hvis demokratiet og retssamfundet skal fungere.

Der er nødt til at være både fungerende videnskab og forretning, og religionen er nødt til at blive forvist til sit eget domæne?

USA

USA havde ført en isolationistisk politik i forhold til Europa lige siden uafhængighedskrigen, og de havde faktisk ikke de fjerneste intentioner om at gå ind i Første Verdenskrig. Dét måtte europæerne selv slås med. Anden Verdenskrig havde amerikanerne heller ingen planer om at deltage i.

Monroe- doktrinen (1823) går ud på, at de europæiske magter ikke skulle blande sig i amerikansk politik ("Amerika for amerikanerne"); til gengæld ville USA ikke deltage i europæisk politik.

Lademands Leksikon, 1999

Det som er interessant med USA i imperie-rækken her, det er at USA's rolle som imperium begyndte med Første Verdenskrig og at landet p.t. er i gang med at underminere sig selv med Irak-krigen og finanskrisen.

USA's økonomiske krise ligner det gamle Roms? Imperiet er for stort og for dyrt at holde i gang, og nu kollapser økonomien?

Der er flere ting som er interessant her:

For det første at USA kun har været et imperium i 60 år.

For det andet at imperiet i høj grad voksede ud af nødvendigheden af at være modpol til kommunismen. Begge imperier skabte deres respektive identitet gennem afgrænsning fra deres modsætning. Det blev et mål i sig selv ikke at indeholde noget af dét som den anden stod for.

Hvilket hænger sammen med den tredje interessante ting: USA's kollaps kommer i kølvandet på at kapitalismen i sin mest ultraliberalistiske form er blevet stort set lige så totalitær som kommunismen og religionen. Det er næsten dømt til at gå galt. Faktisk er det jo kun små 20 år amerikanerne har siddet ene på "**førstepladsen**".

For det fjerde har USA været first mover på snart sagt al teknologi siden 1910 eller noget i den retning. Inklusive informationsteknologien. Det gælder telefoner, radio, fjernsyn, computere, software, satellitter, internet, sociale fora på nettet. De har været de ubetinget største og hurtigste memspredere i det tyvende århundrede.

Det er også ved at ændre sig?

For selve teknologiernes spredningshast har været mindst lige så hurtigt. Ikke mindst fordi teknologierne i sig selv er mobile...

Spørgsmålet er så selvfølgelig: Hvad kommer der i stedet? Tager Kina over? Nej, det tror jeg ikke de gør. Medmindre de bliver first mover på informationsteknologi i form af overvågnings-udstyr, og så er vi virkelig fucked! [Læs her om Kinas militære ekspansion i Det Sydkinesiske Hav i skrivende stund, i bogen "Kina i verden XI Jinping og den kinesiske drøm" \(2022\) af Lasse Karner.](#) - Og bogen ["Kina – Fortiden – Nutiden – Fremtiden" 2019. af Camilla Tenna Nørup Sørensen.](#)

For så har vi ingen frihed tilbage overhovedet? - Mellemøsten?

Næppe. De er stort set last movers på al teknologi. Deres oliepenge er hovedsageligt investeret i mursten, til nød i andre landes teknologiske udvikling, men de har ikke investeret i deres egne unge menneskers uddannelse – ikke i tilstrækkelig grad, i hvert fald – og ligesom Kina har de heller ikke ytringsfrihed.

Religion og terror er de eneste karrieremuligheder?

Og så får man ikke magt over noget som helst. Allerhøjst kan man skabe frygt og ødelægge en masse. Det er så til gengæld også dér vi andre kan have et problem. For hvis vi begrænser vores egen memspredning, bevægelsesfrihed, ytringsmuligheder et etcetera af frygt for terror, så bringer vi måske os selv ned på et kompleksitetsniveau, hvor vi ikke længere kan matche de øvrige nationer, kulturer og økonomier, og så er det ikke sikkert at det er demokratiet og de åbne, frie retssamfund der overlever i længden.

Og så ryger også humanismen og pluralismen?

Og så er vi på vej tilbage til totalitære tider, hvad mange ting jo desværre også tyder på at vi er, med blandt andet den terrorlovgivning og de helt nye muligheder for overvågning og kontrol som findes. - En ting som er interessant, er i høj grad, hvornår eller hvorfor imperier kolliderer?

Er der en smertegrænse for forholdet mellem militære udgifter, og hvad en økonomi med den tilgængelige teknologi kan bære? Eller er det selve kompleksitetsubalancen mellem imperiet og omverdenen der er problemet?

Den memetiske kompleksitet? - Hvis ubalancerne bliver for store, så risikerer de at eksplodere med et brag?

Eller sker der bare dét at imperierne og deres indbyggere bliver for magelige og selvfede til at de gider holde sig på dupperne? Bliver de ganske enkelt overhalet indenom af sultne mennesker som også vil have deres bid af kagen?

Et andet er, om imperierne i sig selv opæder sine egne og andres ressourcer og kolliderer, når det ikke længere kan udvide og fortsætte tyverierne....

Og eneste væsentlige forskel er at teknologien overordnet set befinder sig på et højere kompleksitetsniveau for hvert nyt imperium. Hvert nyt imperium har jo på en eller anden måde altid bygget oven på det forrige og har bidraget med dets egen kompleksitetsforøgelse.

Inden for kultur, teknologi, våbenfremstilling, handel?

Bankvæsen, lovgivning, medicin, astronomi, videnskab af enhver art samt memmer og memplexer inden for alle områder. De eneste imperier jeg kan komme i tanker om, som vitterligt ikke har øget den memetiske kompleksitet og den materielle velstand for deres indvånere, det er katolicismen og Sovjetunionen. De forøger stort set kun kompleksiteten på tre områder: ideologisk eller religiøs skolastik, [\(filosofis retning der ville forene kirkens dogmer i et sammenhængende system\)](#) intimiderende arkitektur og hver deres sadistiske efterretningsvæsen. Sovjetunionen brillerede så yderligere med et overdådigt bureaukrati.

EU

Et samlet Europa vil ikke kunne skabes fra den ene dag til de anden, ej heller som resultat af en stor overordnet plan. Men det vil kunne opstå gennem realiseringen af konkrete projekter, som i første række vil skabe en reel solidaritet.

Schumann-planen. Robert Schumann, 1950

Det værste der ville kunne ske for EU – set med mine briller, i hvert fald – det var, hvis vi fik en forbundspræsident, en fasttømret pyramidestruktur ligesom i alle andre imperier og ét fælles sprog.... I jo højere grad magten i EU kan decentraliseres og unionen gøres til et selvorganiseret netværk, desto bedre rustet tror jeg at EU er. Forudsat at befolkningerne engagerer sig i projektet og begunder at se sig selv som europæere, så den europæiske politik rent faktisk bygger på et demokratisk fundament.

Desuden har vi på det administrative plan i den grad brug for en afbureaukratisering, blandt andet ved ikke at flytte hele parlamentet mellem Bruxelles og Strasbourg en gang om måneden.

Det er også fuldstændig sindssygt! - Bindegalt ud over alle grænser! ***Typisk politisk idioti!***

EU's fædre kunne blive enige om at afstå naturressourcerne til hinanden, men de kunne ikke finde ud af at placere et parlament?

Det er simpelthen så tåbeligt at man er lige ved at komme til at holde af det! ***Stupide idioter!***

Men er det ikke helt ærligt et fundamentalt problem at de europæiske befolkninger anser EU for at være et fjernt, udemokratisk, bureaukratisk projekt? Det går da imod alle vores demokratiske idealer – gør det ikke?

Fordi EU er en abstrakt konstruktion der ikke har gjort europæerne opmærksomme på deres kulturelle fællesskab – og befolkningerne har generelt fravalgt at engagere sig på europæisk plan.

Tænk nu hvis EU faktisk ***på grund af*** sin mangel på folkelig opbakning er demokratiets redning? Eller i hvert fald redningen for den retsstat som er demokratiets forudsætning.

Hvordan det?

I og med at EU hovedsageligt styres og formuleres af jurister og fagfolk som er skolet til at tænke i, hvordan en retsstat nødvendigvis må fungere.... Måske kommer EU til at fungere, ***netop*** fordi befolkningerne ikke gider interessere sig for det, så bureaukraterne i stedet kan køre det i fred, mens landsbytosserne bliver valgt til de nationale parlamenter.

Hvorfor imperier?

Der er to store spørgsmål som trænger sig på i vores imperie-snak, og det ene er selvfølgelig: hvorfor? Hvorfor alle disse imperier der er kommet og gået gennem tiderne? Og det andet er: fortsætter imperierne?

Hvorfor personkult?

Hvilket leder hen på et andet hvorfor: Hvorfor disse personkulturer? Hvorfor Paven? Hvorfor Nasrallah? Kim Jong Il? Harry Potter? Kvinder med magt bliver ikke tilbedt, allerhøjest adlydt.

Alternativet er de nødt til at levere politiske resultater, og så kan de blive respekteret. Men stadig ikke forgudet. Men hvorfor bliver de mandlige ledere det?

Der Führer blev en faderfigur som folk ikke ville skuffe. Nej, og det er tankevækkende? Hvorfor er den ene forbryder "cool" og den anden rettelig det absolut modsatte? Hvorfor holder vi hovedet klart, når det er Hitler, men ikke Mao? Selv Stalin tog det lang tid at få endegyldigt banket på plads i forbryderskuffen! Er det fordi Hitler er europæer? Eller er det fordi kommunismen talte til en såkaldt "***intellektuel***" elite, mens nazismen udelukkende talte til den laveste fællesnævner hos den bredeste del af befolkningen? Er det fordi kommunismen lignede religionen? Hvad nazismen jo sådan set også gjorde. Så dét kan ikke være svaret.

Hvorfor totalitære ideologier?

Der var jo ikke ***grænser*** for de utålelige sammenkomster man var nødt til at stå ud med i 70'erne, hvor en eller anden langhåret totalidiot forsøgte at overbevise én om at kommunismen var så smuk, så smuk, men "***Bare ikke blev praktiseret på den rigtige måde, men inderst inde var den det perfekte og mest retfærdige system***". Min bare røv! Faktisk har det tit slået mig, om der i virkeligheden ude på den yderste venstrefløj går en masse mennesker rundt som i virkeligheden længtes efter et totalitært styre at kunne indordne sig under. Der har i årevis været en underlig

tolerance for selv den mest formørkede form for islam, og jeg synes også ofte at folk har nogle **mærkelige** holdninger til individuel frihed.

Hvordan?

Ét er at være socialist eller socialdemokrat, dét betragter jeg som en politisk overbevisning i forhold til en økonomisk fordelingsmodel som kan være mere eller mindre hensigtsmæssig, hvis man gerne vil beskytte samfundet mod for stor social ulighed. **Problemet for socialister og socialdemokrater er, at de altid løber tør for andre menneskers penge!**

En ting som dog adskiller nazismen fra alle andre totalitære ideologier og religioner, er at der aldrig er nogen der tager den i forsvar og siger at den **"bare var misforstået"**.

Den var bare ond? Og har aldrig prætenderet andet?

Nazisterne og nynazisterne vil selvfølgelig nok mene at den var og er god. Ikke fordi den blev praktiseret forkert, men fordi tyskerne tabte krigen. Det er ret sjældent at høre folk tage et forbryderregime i forsvar, uden at de forsøger at bortforklare forbrydelserne og rense selve ideologien. Nazismen er der ingen der forsøger at rense. Heller ikke tilhængerne.

Hvorfor autokratier?

Det ligger ikke i vores natur at acceptere at vi ikke bare kan hævne os direkte på folk der har gjort os fortræd. At overlade hævn og retfærdigheden til en vildt fremmed instans, og vente på rettens dom i måneder efter at vi er blevet krænket, det er vores hjerner ikke bygget til.

Det kræver er umådeligt stabilt samfund og et retssystem med tårnhøj troværdighed at opbygge den tillid hos folk der gør at de affinder sig med at overlade retfærdighedens fuldbyrkelse til nogle vildt fremmede mennesker.

Det falder heller ikke lige umiddelbart for at elske en styreform, hvor vi er nødt til at acceptere folk der mener det diametralt modsatte af os selv. Interessant nok er der nemlig mig bekendt ikke noget demokrati der har overlevet ti år med sult. Demokrati er et velstandsfænomen. Det bygger på velstand og kan skabe mere velstand end andre politiske systemer, fordi folk har lov til at idé-udvikle frit. Til gengæld har det et koloenormt ressourceforbrug, hvis bare en brøkdel af idéerne skal føres ud i livet. De ressourcer skal jo hentes et sted fra, og en dag er det ikke længere sikkert at de ressourcer bliver ved med at findes. **Nej. Her har vi jo problemet med at vi forbruger som om vi har tre jordkloder til rådighed! Læs her bogen "Modvækst – omstilling til fremtiden" 2011.**

Dertil kommer, at jo mere komplekse problemstillinger vi kommer til at stå over for; jo mere forskellighed der er mellem mennesker inden for det samme samfund; jo mindre vi kan gennemskue konsekvenserne af vores beslutninger, desto større er risikoen for at vi tilslutter os totalitære bevægelser og de politikere der står for dem.

Hvorfor nationalisme?

Dét mennesker gerne vil have, er et fællesskab, hvor de får at vide at de er dejlige. Og hvis den eneste kvalifikation for deltagelse i fællesskabet er at man har ladet sig føde inden for et vist geografisk område, hvor nemt og bekvemt er så ikke dét?

Og rart og trygt?

Og derfor er det for mange mennesker fristende at stemme på en leder som stiller sig op og fortæller folk at de er fantastiske, at de er fantastiske på grund af deres tilhørsforhold til det geografiske område, og at de slet ikke skal bekymre sig om vanskelige ting, for alt det der er vanskeligt, det er alligevel noget der kommer udefra, og man kan sagen slippe for det, hvis man bare holder sig sammen med dem man deler landområde med.

Hvorfor teokrati?

(Teokrati; tilhængere af teokrati har sin magt direkte fra Gud: teokratisk)

En anden måde at stryge folk med hårene og fratage dem interessen i vanskelige, demokratiske spørgsmål er at fortælle dem at Gud elsker dem og så tilbyde dem frelse i det hinsides, mod at de dropper enhver form for tvivl og i stedet lydigt tænker og tror som præsterne siger. Eventuelt subleret med trusler om Helvede og alle dets pinsler i evigheden.

Metoden virker selvfølgelig bedst, hvis folk er fattige og ikke har gået for meget i skole, så en del af konceptet består i at mistænkeliggøre videnskaben. Det sidste er ikke nødvendigvis særligt vanskeligt, for videnskab bygger på abstrakt tænkning, logik, langtrukket og møjsommeligt granskning af overensstemmelse mellem verden og udsagn, samt på tvivl. Tvivl er religiøst set noget af det mest forbudte der findes. Overensstemmelse mellem verden og udsagn, samt på tvivl er ikke nødvendigvis følelsesmæssigt sandt, logik er vanskeligt for de fleste, abstrakt tænkning er vores hjerner ikke bygget til, og det hele hviler i øvrigt på en skriftkultur som det tager generationer at få opbygget og indarbejdet.

Der er i hvert fald ikke den store grund til at undre sig over at folk bliver hængende i et religiøst styre i stedet for at løsrive sig fra det. Specielt hvis de inderst inde går med en vis tro på at præsterne nok taler sandt, når de taler om helvede.

Demokrati og imperier

Men hvis vi lige vender tilbage til imperierne og ser på dem i forhold til demokratiet, så er der en ting som er interessant. For nok bakker vi op om vores imperium, når det er der, og vi fødes ind i det. Oftest i hvert fald. Men demokratier der fungerer og har en oplyst befolkning som har fattet demokratiets abstrakte væsen plus de personlige forpligtelser og afsavn som ethvert ordnet samfund nødvendigvis må indebære, den slags demokratier vil ikke få befolkningens opbakning til at udvikle sig til et imperium. Fordi folk vil have mad og kærlighed og så i øvrigt gå og hyggesludre med naboen! Vi er optaget af dét der er lige foran vores næsetip, og sjældent ret meget andet.

Det er en af de ting oplyste demokratier og religiøse analfabeter har til fælles. Undtagelsen består altså af de der få diktator typer som er i ethvert samfund, og som har behov for magt og tilbedelse. De vil altid kunne finde et publikum. Og dér har vi så problemet. ***Hvis vi ikke får dem og deres proselytter, fundet inddæmnet og fjernet før de bliver for store! De er som en kræftsygdom i samfundslegemet, bekæmp den med alle midler før den ødelægger hele samfundslegemet, inddæm den, eliminer den og fjern enhver mulighed for forplantning!***

Fremtidens imperier

De kommercielle imperier bliver konsekvensen, hvis nationalstaterne undermineres. I vores egen del af verden kan det blive på grund af privatiseringer og markedøkonomi, andre steder er der svage stater, de såkaldte ***"failed states"*** som ligger totalt åbne for private imperiedannelser.

De nuværende imperier er geografisk baserede og har udgangspunkt i militær overlegenhed, en befolkning og en politisk leder eller idéen om en leder. Selskabs imperierne har udgangspunkt i et produkt, et brand og en omsætning.

Bliver de nye kommercielle imperier selvstændige våbenmagter som kan udfordre staternes voldsmonopol, kommer de til at sidde på naturressourcerne på samme måde som privatiseringen har gjort, at de i dag sidder på en lang række samfundsopgaver, og hvad sker der når de krakker?

Hvis de ejer vores postvæsen og hele sundhedsområdet?

Plus det rene drikkevand og patenterne på alverdens gener, og de desuden er gået hen og blevet våbenmagter.

Med våbenmagter? "Hvad mener du"?

Jeg mener den stigende brug af private vagtværn og i snart sagt enhver type af virksomhed, samt det uigennemskuelige konglomerat af statsligt militær og private volds- og vagtfirmaer som repræsenterer amerikanerne i Irak. Blackwater, for eksempel, som fordi det er et privat firma, operer i Irak uden for de normale juridiske spilleregler der normalt gælder de nationale hære for deltagelse i en krig. Hvor meget breder det sig, og hvor præcis går smertegrænsen? Den dag ambassaderne og domstolene bliver privatiseret?

Ligesom de amerikanske fængsler er blevet?

Hvornår står vi reelt med privatejede militser og parallelsamfund der kommer til at fungere som en stat i staten på samme måde som Hizbollah er det i Libanon?

I en række lande har man allerede de såkaldte **"gated communities"**, indhegnede boligområder, hvor de ikke slipper hvem som helst ind, og hvor man har private vagtværn til at stå for sikkerheden. **I princippet er det en god idé, forudsat det er et demokratisk velfungerende område, stort nok til at være selvforsynende, så det senere kan blive en demokratisk sikker stat.**

Læs her min fil "Villas Sonjas en modelby" den ligger i mappen Afrika, og Hjemmeværnets såkaldte "Peer-to-Peer" branchenetværk side 62 i Hjemmeværnsbladet nr. 3 December 2017.

Blandt andet i USA, London, Brasilien, og Kina er også med på listen.

De risikerer at gå hen og blive ligesom fortidens ringmurede bystater?

Men hvis alle de ressourcestærke køber sig til et sted at bo under bekvemme forhold i kommercielle gatede communities, udelukkende omgivet af andre ressourcestærke mennesker, og de efterhånden kun gider bekymre sig om skoler, hospitaler, vagtværn, kloakker og så videre i deres egen lille enklave, så underminerer det staten på langt sigt, for alle dem udenfor vil ikke have ressourcerne til at opretholde en fungerende stat. **Jo. Forudsat man får indført tvungen børnebegrænsning, så hver kvinde kun må og kan føde max 2 børn i sin levetid. Ellers vil kloden ikke overleve som hjem for menneskeheden. Læs her "Et liv på vores planet – Mit vidnesbyrd og min vision for fremtiden" (2020) af David Attenborough**

Der er kun dem tilbage som de ressourcestærke ikke gad bo sammen med?

Og dem der bor inden for porten, de vil føle stadig mindre interesse for, hvad der sker på den anden billige side af porten.

Fra tid til anden vil der så være en eller flere blandt udskuddet udenfor der organiserer sig, ligesom Sargon i sin tid gjorde, og som så vil angribe og plyndre en eller flere af byerne, og måske overtage dem for en kort bemærkning. De vil helt sikkert have stor fornøjelse af at mæske sig i alle de ophobede rigdomme som de ressourcestærke mennesker ellers havde tiltænkt sig selv.

Problemet med en nationalstat og et demokrati er jo at begge dele er nødt til at kunne rumme – og allerhelst også i en eller anden grad brødføde – taberne. **Ja, med mindre vi skaber et samfund som ikke skaber tabere!!! Det kan godt lade sig gøre. Læs her min fil "Et øjenvidnes beretninger fra Inkariget 1532" Den ligger i mappen Dokumenter.**

Side 218. Desuden er det i høj grad imperiedannelserne der er årsag til en række af de konflikter verden befinder sig i i øjeblikket, om ikke andet så fordi en lang række af vores konflikter udspringer af de grænsedragninger imperierne trak uden at spørge de folk der boede i områderne.

Alle kulturer som har haft chancen, har mig bekendt kastet sig frådende over deres egne naboer og plyndret eller udnyttet dem på det groveste.

Slaveriet

Slaveriet. Vi har været inde på det. Der er ikke én eneste kultur i hele pubertetsepoken som ikke har betjent sig af slaver og bygget deres velstand på andre menneskers underkuelse og udnyttelse. Inklusive nutidens forbrugere.

Læs her "Slaveri fra oldtiden til nutid" (2012) af Johnny Thiedecke. Bogen fokuserer på tre perioder i slaveriets historie: Slaveri i Antikken – Den transatlantiske slavehandel og slaveriet i den nye verden – Slaveri i nutiden.

Det er et eller andet med at der reelt er flere folk som lever i slaveri i dag, end der er blevet fragtet neger-slaver over Atlanten i de 2-300 år slavehandelen stod på?

Hvis vi kigger på slaveriet i historisk perspektiv, så var det overalt: Både egypterne og mesopotamierne var slaveejere. I Mesopotamien endte krigsfanger enten på skafottet eller i markarbejdet. Assyrerne, hittitterne og fønikerne brugte slaver. Spartanerne og grækerne byggede deres velstand på krigsfangers arbejdskraft – en enkelt græsk filosof, Alkidamas, hed han, nåede dog frem til den konklusion at slaver også var mennesker og burde frigives, men det var ikke noget nogen gjorde alvor af.

Persernes store erobrere i 500-tallet før år 1. Kyros, har muligvis frigivet slaverne. Eller i hvert fald nogen af dem.

Jøderne brugte slaver. I Det Gamle Testaments samfund vrir det med slaver.... Kan du huske vi talte om Josefus? - Det var den jødiske historiker som voksede op i Judæa i 30'erne, men som boede og skrev i Rom efter år 70. og ifølge ham var der masser af slaver i Judæa. Muligvis har det mest været romerne i Judæa der benyttede slaver.

Umiddelbart ville man forvente at kirken afskaffede slaveriet, men det gjorde den ikke. Nå! Byzans/Konstantinopel gjorde også flittigt brug af slaver, og det samme gjorde osmannerne. I de kristne områder som osmannerne holdt besat, var de kristne forpligtet til hvert år at donere et bestemt antal drengebørn til sultanens janitsharer. Janitsharerne var en slags ingeniør- og lægekorps, nogle elitesoldater som blev opdraget muslimsk og skulle leve i cølibat. Til gengæld fik de en række privilegier.

Sådan en slags luksuslaver?

Men dog slaver! I det hele taget har araberne og andre muslimer været flittige slavehenter i Afrika længe før europæerne fik samme idé. Og de er blevet brugt til lidt af hvert. Nogle blev kastreret – de havde hverken narkose eller lokalbedøvelse, så du kan selv forestille dig, hvor "sjovt" dét har været – og fik højtrangerende positioner som eunukker i diverse sultaner og klanlederes harem. Kvinderne blev direkte importeret til prostitution - eller husslaver med herskabets frie råderet over alle huller. Hvilket i øvrigt har været slavevilkår til alle tider. [Læs her bogen](#)

"Det Tilslørede Folkemord - Den arabiske slavehandel i Afrika" (2015) af Tidiane N'Diaye

De blev ikke kun sendt i marken, de var i lige så høj grad sexslaver?

Hvor mange afrikanske, asiatiske og østeuropæiske kvinder er det der lever som sexslaver i vores eget lille smørhul af et land lige nu? Tror frøken Tenna at hendes egen kultur er et hak bedre, hvad mænds ret til at proppe pikken op i et stykke handlet fruentimmer, end fortidens ørkenstater?

Det er jo ikke ligefrem dét selvbillede vi går rundt med...

Nej, sjovt nok ikke. Hvor mange sorte afrikanere tror du nedstammer fra slaveejere? Hvor mange af deres oldemødre og tipoldemødre tror du er blevet væltet omkuld imellem sukkerrørene og bomuldsbuskene og har fået den bagfra med visheden om at de blev pisket til blods, hvis de ikke bare tog imod og var tilfredse oveni?

Det er nok en hel del....

Det kan jeg love dig for! Og de søde danskere på Guldtkysen og i Tranquebar og alle mulige andre steder har nok heller ikke holdt gylpen alt for godt lukket.

For slet ikke at tale om spaniere, englændere, franskmænd, hollændere, belgiere og alle andre?

Pubertære mænd tænker med pikken!

Det har de gjort kloden rundt? Og til alle tider? - voksne mænd tænker ikke med pikken?

Jo, men inden de bruger den, så supplerer de med dét de har mellem ørerne! Og så har de i mellemtiden lært at hvis man behandler kvinder ordentligt, så behøver man slet ikke at tvinge dem til noget som helst, man kan få stort set alle sine ønsker opfyldt frivilligt. - hvor mange KZ- fanger tror du tyskerne forgreb sig på?

Sex i Auschwitz?

Tanken er i sig selv kvalmende. Måske er det derfor man aldrig hører om det. - i Buchenwald var der et bordel til fangerne. Det var kun for de ariske fanger, det kostede to mark for 15 minutter, og de prostituerede var kvinder der var kommet til lejren på grund af prostitution. De skulle betjene max ti mænd om dagen, og de blev belønnet med visse privilegier, men ud af de to mark fik de kun lov at beholde 45 pfennig selv. Resten gik til tyskerne. Gaskammer eller sexslave, vælg selv!

Bliver vi klogere eller dummere?

Side 236. Bliver vi klogere, eller bliver vi dummere, og hvis vi gør; hvis intelligensen stiger **eller** menneskeheden er ved at forvandle sig til syv milliarder imbecile tosser, hvad er så årsagen?

Men hvis vi er de stenaldermennesker du taler om, og vores hjerner har set ens ud i 100.000 år, hvad skulle så ændre på vores intelligens? Vi går jo ikke hen og muterer i lynhast lige pludselig og bliver seks milliarder sinker eller seks milliarder genier.

Nej. Men vi har uddannelses- og udviklingsmuligheder som aldrig har eksisteret før, frøken Tenna, så vi har mulighed for at udnytte langt flere af vores potentialer end før. Men er det den vej det går? Bruger vi dem, potentialerne? Bliver det ved med at gå fremad? Eller begynder det rent faktisk at gå tilbage? Bliver vi generationen der gjorde kloden dummere?

Vi har nemlig også langt mere forurening og stress end nogensinde før. Der er ikke skyggen af tvivl om at begge dele kan hæmme udviklingen af børns hjerner. Både i fostret og i opvæksten.

Vi har også opfundet billedmedier som vi alle sammen kan finde ud af at bruge uden at anstrenge os det mindste. Den *"tunge ende"* behøver altså slet ikke at lære at læse længere for at kunne følge med. Og hvad gør dét. Det gør at de risikerer at blive endnu *"tungere"*! Hvis de gerne vil have en oplevelse søndag eftermiddag, er der ikke det fjerneste incitament til at gå hen og pille en bog ned fra reolen eller selv være kreativ for at få tiden til at gå, for deres Playstation og deres Wi-fi kan til fulde holde dem beskæftiget i dagevis, uden at de behøver så meget som at tænke to sammenhængende tanker, endsige rende ind i et ord eller to som de ikke kunne stave til i forvejen!

De kan nøjes med at sanse sig gennem deres idiotiske liv i stedet for at tænke bare en gang i mellem. Med fjernsyn og computere bliver det muligt at vade gennem hele tilværelsen uden nogensinde at behøve anstrenge de små grå.

Skriften giver sine helt egne muligheder for erkendelse! Vi tænker anderledes, fordi vi er vokset op i en kultur med mange memplexer, og hvor skriften har givet os mulighed for at tilegne os viden i dem alle sammen sideløbende og suge ny viden til os i mødet med teksten. Vi kan vende og deje vores egen og andres virkelighed gennem skrivning og læsning, på måder man slet ikke kan uden skrift, og den helt store forskel er at vi kan tænke abstrakt. I kulturer uden skrift kan folk tænke symbolsk, men de kan ikke tænke abstrakt! Læsning og skrivning giver adgang til kritisk tænkning, og en kultur uden kritisk tænkning er en kultur der ikke tænker!

Desuden er der en demografisk udvikling i gang, hvor de dårligst uddannede og de mest religiøse får flest børn. Nogle steder – Danmark, for eksempel – er der en tendens til at højtuddannede også får mere end ét barn, fordi det blive et luksusprojekt at have tre-fire børn der står godt til designmøblementet, men ellers betyder fattigdom og manglende alfabetisering normalt flere børn, mens uddannelse betyder færre. Derfor har vi et problem, hvis uddannelse og oplysning generelt fører til færre børn pr. kvinde samtidig med at religiøs fordummelse betyder flere.

Flere uddannede mennesker betyder fattigdom, og flere fattige betyder flere utilfredse sultne, for den kloge narrer den mindre kloge, og sultne, fattige, utilfredse, uddannede mennesker i meget stort antal er pissefarlige, især for de få der er mætte og har gode uddannelser, plus for den politiske stabilitet globalt set og Jordens økologiske balance i det hele taget – selvom de velnærede og højtuddannede ikke som sådan sviner mindre, tværtimod er det os der sviner mest – og problemet er at vi har brug for fler kvikke hoveder, hvis vi skal løse vores problemer og som art hæve vores kollektive gøren og laden til velovervejede og langsigtet bæredygtig adfærd.

Det du sigter til, er den udvikling man kender fra ulandene; når kvinderne får uddannelse og kan forsøge sig selv, så falder fødselstallet automatisk?

Kvinder er gudskelov ikke så dumme som mænd gør dem til! Så ville det immervæk også stå skidt til! Får de muligheden, så gider de nemlig ikke føde 14 skrigende slughalse i løbet af deres bedste år og ligne en sæk lort, når de er 40. Så hvis alle de religiøse mørkemænd får succes med deres avls- og fordummelses projekt, og der heller ikke er noget incitament for folk i den velstillede del af verden til at lære at læse og skrive og tænke kritisk, fordi de kan ligge på sofaen og se sport hele weekenden, og vi samtidig har fyldt vore hjerner med bly og farvestoffer og andre sjove ting, så der alligevel ikke er nogen af os der kan koncentreres om en skid, så bliver det virkelig sjove tider der ligger forude!

Klogskab, visdom, intelligens

Hvad er forskellen mellem intelligens og klogskab? Eller "**visdom**" hedder det vel?

På intelligens og visdom? - intelligens kan måles, det kan visdom ikke?

En anden forskel er at definere intelligens som evnen til at gennemskue komplekse problemstillinger, visdom er evnen til at træffe kloge beslutninger bagefter.

Moral handler om simple regler eller problemer. Moral er dér, hvor kulturelle konventioner har lært os, had vi skal eller ikke skal.

Etiske spørgsmål er mere måske-spørgsmål. Etik handler om fuzzy eller komplementære situationer. Situationer hvor vi ikke umiddelbart kan vælge mellem ja eller nej.

For der vil altid være noget forkert i den rigtige beslutning, og der vil altid være noget rigtigt i den forkerte beslutning.

Ligesom Yin og Yang?

Hvor begge indeholder lidt af sin modsætning.

Vi kunne også sige at moralske spørgsmål er endimensionelle.

Etiske spørgsmål er flerdimensionelle.

I de fleste tilfælde vil det være sådan, at de valg der falder ind under moralen, dem kan vi gennemskue konsekvenserne af.

De valg der falder ind under etikken, kan vi ikke gennemskue konsekvenserne af.

Men fremtiden afhænger af at vi er både intelligente og kloge.

Vi har både brug for skarpe hjerner der kan tilegne sig kompleks viden og vanskelige færdigheder, og vi har brug for at folk begynder at træffe beslutninger med visdom ikke kun med deres forfængelighed og kortsigtede interesser.

Dermed er vi så tilbage ved mit første spørgsmål som er blevet til to spørgsmål:

Bliver vi mere eller mindre intelligente?

Bliver vi dummere eller klogere?

Bliver vi mere intelligente, men dummere? Ja, afgjort. Aldrig har menneskeheden haft så megen viden. Aldrig har den opført sig dummere!!!

***"To ting er uendelige, universet og menneskets dumhed -
og så er jeg ikke sikker med universet."***

"Vi kan ikke løse vores problemer med den samme tankegang, som vi brugte, da vi skabte dem."

Citater: Albert Einstein

Side 243. Sport er en ondsindet ideologi der handler om at gøre andre mennesker til tabere!

Det er den eneste religion, hvor det ikke anses som et fundamentalt samfundsproblem at dens tilhængere systematisk tæver de vantro fra den konkurrerende kirke efter endt gudstjeneste og derefter drager stinkende hamrende stangbacardi hængende gennem gaderne, mens de pisser op ad stort set samtlige lodrette installationer i byrummet! Her der det lige pludselig OK med total uniformering, til dækning af ansigtet og brug af religiøs hovedbeklædning! ***Jeg er 100 procent enig med Lene Andersen. Derfor har jeg aldrig interesseret mig en døjt for sport! Og kommer aldrig til det!!! Bemærk at sport dyrkes fortrinsvis af de mest primitive, stupide, tåbelige og uudviklede af menneskeheden, nemlig mænd!!!***

Flynn- effekten

Side 246. Har du hørt om Flynn- effekten? - James Flynn, professor i politisk videnskab i New Zealand. I 1980'erne opdagede han at intelligenskvotienten steg over hele kloden. Og at den havde gjort det gennem hele 1900-tallet. Eller rettere sagt:

Han gjorde nok nærmere den iagttagelse, at IQ- tests løbende måtte opgraderes for at holde en middelværdi på 100. Der er flere typer intelligens-test, men de kan stort set deles op i to kategorier:

- Den ene måler folks evne til abstrakt tænkning og problemløsning.
- Den anden inkluderer noget viden. Den er en anelse mere konkret. Derfor tester de reelt også folks uddannelsesniveau.

Fælles for de fleste tests er dog at skalaen bliver konstrueret sådan at middelværdien altid er 100.

- Desuden sætter man typisk dét der hedder standardafvigelsen til 15.
- Det vil sige at den absolutte majoritet ligger mellem 85 og 115.
- Og at den dobbelte standard afvigelse ligger på henholdsvis 70 og 130.
- Uden for det område finder vi kun de virkelige undtagelser.

Dem mellem 108 og 115 vil klare sig ualmindeligt godt i gymnasiet og på de videregående uddannelser. **Og som dygtige håndværkere og selvstændige i ikke akademiske erhverv.**

Fra 115 og opefter kan du godt begynde at lede efter de rigtigt kvikke hoveder.

Har du hørt om Helmut Nyborg?... Det han sagde, var at middelværdien for kvinders intelligens ligger en anelse lavere end middelværdien for mænds.

Naturen eksperimenterer med hannerne, og det gælder alt andet lige også vores intelligens, og derfor ser de to kurver for kønnene sådan her ud. **Se tegning i bogen side 249.**

Kvinderne når ikke ud i ekstremerne?

Ikke i samme grad. Ikke nær så mange tabere, ikke nær så mange professorer.

Der hvor jeg tror ubalancen ligger, det er at kvinder måske nok i gennemsnit scorer lavere i intelligens-tests, men i virkelighedens verden træffer I klogere beslutninger! **Helt, helt enig!**

I er de mest intelligente, kvinder er de klogeste? - jeres begavelse er endimensionel, vores er multi? – Flynn- effekten? Vi bliver bedre til at tage intelligens-tests?

Flynn så at middelværdien globalt set gik op i alle kulturer over hele kloden. **Godt, virkelig godt!**

Det interessante er nemlig at det ser ud som om den øvre ende af skalaen ikke har flyttet sig. Toppen er ikke blevet mere intelligent.

Det er kun middelværdien der er rykket opad? Der er blevet mindre spredning globalt set? - Det er dem nede i bunden der har haft glæde af skolesystemet?

Side 254. Lad os supplere tallene for IQ og ateisme med tallene for alfabetisering.

For det førte er der mindst lige så tydelig sammenhæng mellem lav alfabetisering og lav IQ, som der er mellem lav IQ og høj religiøsitet – eller høj religiøsitet og lav IQ. For det andet hænger de tre generelt sammen.

Lav alfabetisering giver både lav IQ og høj religiøsitet?

Det siger tallene jo faktisk ikke noget om. De siger ikke noget om hvad der er skyld i hvad. Det kan jo lige så godt være religionen der forhindrer folk i at gå i skole og lære at læse og tænke.

Sådan som fundamentalistisk islam gør det! Se blot på Taliban i Afghanistan!

Men de viser at hvor alfabetiseringen er lav, er religiøsiteten høj, og samtidig ligger intelligens-niveauet cirka dér, hvor det lå i USA og Europa for omkring 100 år siden: med en IQ under 80 nogle sågar under 70 eller helt nede på 60!

Kulturer uden skolegang ligner os for 100 år siden? Og med uddannelse vil de komme til at ligne os nu?

Det kan jeg jo ikke **garantere** at de vil, men der er ikke desto mindre min konklusion! **Helt enig!**

Desuden er der nogle enkelte lande som er ret interessante! Kina har for eksempel en ret lav alfabetiseringsgrad – vist nok omkring 90 – men verdens tredjehøjeste IQ på 105 og en del ateister.

Afrika, Mellemøsten, Sydamerika og Indien ligger stort set alle sammen i bund med både alfabetisering og IQ, men i top med religiøsitet - Så kunne man jo få den tanke at når hele

Østasien ligger højt i intelligensen til trods for dårlig skolegang, så hænger det sammen med at buddhisme, taoisme og konfucianisme med deres erkendelsesfilosofi har trænet befolkningen i at reflektere og tænke abstrakt, uanset om de kan læse eller ej. Men kristendommen og islam i henholdsvis 2.000 1.000 år har brugt tiden på at lære salmebogen og Koranen udenad, og på at slå hinanden ihjel over, hvorvidt Paven repræsenterer Gud på Jorden, eller hvilken fætter der skulle overtage kalifatet efter Muhammed. Og i stedet for at lære befolkningerne at tænke, så har man koncentreret sig om hvor mange engle der kunne danse på spidsen af en knappenål, eller om Profeten lo, så tænderne kunne ses, eller om han aldrig grinede! Joh, skolastikerne på begge sider af Istanbul har sandelig haft vigtige ting at sige deres sognebørn! **(Skolastikere; den herskende teologiske og filosofiske videnskab i middelalderen som søgte at udrede forholdet mellem tro og fornuft og skabe et sammenhængende kristent verdensbillede på grundlag af kirkens dogmer og antikkens filosofi.)**

Kristendommen og islam har lært folk at lystre, Østens filosofi har lært folk at tænke?

Inderne ligner de øvrige tredjeverdenslande og Mellemøsten i forhold til skolegang, IQ og religiøsitet, men se, hvad der er sket i Indien på bare 10 år: de boomer! Det ville ikke kunne have ladet sig gøre, hvis de kollektivt set var mentalt retarderede i forhold til Kina og Vesten.

Til gengæld har de en religion som holder en stor gruppe mennesker i slaveri og uden adgang til selv den mest basale uddannelse. - **De kasteløse? Hvilket er kulturelt og religiøst idioti!**

Og dertil kommer en kæmpemæssig gruppe af indere som bare ikke har gået i skole.

Og hvis ikke Mellemøsten får fingrene ud (af gaskanalen) og køber nogle skolebøger og tillader folk at sige Muhammed imod, så kan de godt vinke farvel til enhver form for global indflydelse, den dag olien slipper op.

Men er det ikke netop olien der har gjort at de ikke behøvede at uddanne deres befolkning? Var det ikke dét du sagde i går?

Jo, eller rettere dét jeg sagde i går, var at økonomier der udelukkende hænger sammen på grund af råvarer; økonomier der ikke er afhængige af befolkningernes arbejdsindsats, de økonomier kan ikke fostre et demokrati, for magthaverne behøver ikke befolkningen til at skabe den økonomi som magten hviler på. Af samme årsag har magthaverne heller ikke noget incitament til at uddanne befolkningen. Så jo før vi finder et alternativt til olien, desto bedre for Mellemøsten.

Og Sydamerika. Og alle deres børn som så kommer i skole! Den dag vi betragter guld og diamanter som værdiløse, så skal de nok få lært at læse og skrive i Afrika! I mellemtiden er religionen – især den monteistiske – et fremragende instrument til at afholde folk fra at gennemskue, hvorfor de ikke deltager i verdens økonomiske udvikling.

Vi har nået et intelligensloft? Vi er virkelig nået til vores intelligens' grænse?

Det kunne det tyde på. Det er jo formodentlig derfor folk bukkes under af stress. Vi kan simpelthen ikke rumme mere som de stenaldermennesker vi er.

Vi har ramt muren?

I den grad! Så hvad gør vi? Det er dét vi bliver nødt til at forholde os til! Skal vi lave samfundet og vore forventninger til os selv og hinanden om, eller skal vi lave os selv om? Lave os biologisk og teknologisk om?

Side 260. *Har vi skabt et samfund og en verden som vi ikke selv er i stand til at leve i?*

Hidtil har vi jo kun opfundet kultur som gav mening for os. Men med computernes hjælp er det lykkedes os så rigeligt at opfinde en verden der ikke giver mening for os. Eller i hvert fald giver mening for stadig færre af os!

Side 284.

Hjernen og memerne

Folk koncentrerer sig tilsyneladende bedst, når der stilles krav til dem, som er lidt større end normalt, og de er i stand til at give mere end normalt. Hvis der stilles et for lille krav til folk, keder de sig. Hvis kravet er for stort, bliver de angste.

*Følelsernes intelligens
Daniel Coleman, 1997*

Hjernen, glemslen og modstridende memorer

Det er ikke let at udrydde fordomme, som folk har haft gennem lang tid; derimod er det muligt at ændre, hvad de **gør** med dem.

*Følelsernes intelligens
Daniel Coleman, 1997*

287. Helt galt bliver det naturligvis, hvis vedkommende er vokset op uden nogen form for skolegang baseret på videnskabelighed og kritisk tænkning. Det vil sige, hvis al lærdom som vedkommende har fået som barn, har hvilet på religiøse autoriteter og belønning for at lære udenad uden at måtte tvivle selv det mindste. En sådan person har kun ét læringsparadigme at trække på, nemlig **"præsten siger"**. I så fald har vedkommende slet ikke et solidt synaptisk **(sammenknytning) berøringsstedet for to nervocellers udløbere**, netværk som kan tvivle systematisk og forholde sig kritisk til religionen, den dag vi andre ugudelige kommer og retter spotlightet på barnetroen og siger: **"Kan dét nu virkelig passe?"**

Og så er vi tilbage ved sammenhængen mellem uddannelse, IQ og religiøsitet? Det tager simpelthen generationer at få udryddet overtroen, for der er nødt til at være skolemener i hovedet på folk, før man introducere andre forklaringsmodeller, end dét som præsten siger?

Men selv da er det umådeligt tungt at skulle vinke farvel til sit religiøse memplex og dets synapser – eller i det mindste væsentlige dele af det. For alle aspekter af det religiøse memplex står jo på den ene eller den anden måde i relation til noget andet den person ved og har lejret i sin hjerne. Alle højtids memernerne er jo - ud over det mytologiske indhold – eksempelvis forbundet med familieminder og nogle stærke følelsesmæssige relationer. Alle steder i hjernen vil der være synapser som skal lukkes ned, fordi de med ny viden har vist sig at være ugyldige.

Hjernen og fremtiden

Det interessante i forbindelse med fremtiden og hvorfor vi gør som vi gør, når vi nu er de mennesker vi er, det er selvfølgelig at det er så tæske-hamrende vanskeligt at ændre sine handlingsmønstre. - Hvilket så alt andet lige gør det endnu vanskeligere for os at ændre vores handlemønstre kollektivt.

Det er simpelthen nye strukturer i hjernen der skal til, hvis vi skal rette op på klodens problemer?

Side 291.

Homo liquens og den kollektive arvemasse

En af de mest fantastiske ting vi har opfundet inden for de seneste 40 år, er mulighederne for kunstig befrugtning. Det er vist 6-7 procent af de børn der bliver født i Danmark nu, som er reagensglasbarn. Desuden kan vi redde de for tidligt fødte børn med en fødselsvægt helt net til omkring de 300 gram. Vi kan også sikre børn med alvorlige kroniske sygdomme et godt og langt liv.

Og Gudskelov for dét! - Men totalt set betyder det jo at arten bliver ændret. Mennesket kommer i højere og højere grad til at være en art der ikke kan overleve uafhængigt af den teknologi vi har opfundet. - Samtidig er miljøforureningen med diverse gifte og hormonlignede stoffer med til at forringe vores forplantningsevne i foruroligende hast. Blandt andet var der ikke phtalater, bromerede flammehæmmere og alle mulige andre former for østrogenlignede stoffer i miljøet i de hundreder af tusinder af år, vores hormonelle systemer blev udviklet. Men nu kan du

få det i drikkevandet og sågar i modermælken! Vi er ganske enkelt ikke bygget til at overleve i det kemiske morads som vi selv har skabt!

Så på sin vis kan man sige at den faldende fertilitet, og alle de piger og drenge der fødes med fejl på deres reproduktive organer, blot er et udtryk for en god gammeldags darwinistisk fravælgelse af dem der er mindst egnede til at blive sat i verden i en østrogen suppe.

Men helt absurd bliver det, hvis vi med tiden også bliver nødt til at bruge teknologien til at "**forbedre**" os selv og vores hjerner, for at vi overhovedet kan håndtere at overleve.

Kan vi overhovedet overleve – og overleve – med vores egne opfindelser? Vores egen livsstil? Eller overtager teknologien os? Helt fundamentalt: Er det os der styrer memerne, eller er det memerne der styrer os?

Side 292.

Hvem var homo sapiens sapiens?

Kendetegnet for samtlige samfund indtil for 100 år siden var at det var et absolut minimum af befolkningen der overhovedet behøvede at bekymre sig om uddannelse, og for 50 år siden behøvede de færreste tænke på videreuddannelse, karriereplanlægning, køb af fast ejendom, pensionsopsparing, selvangivelse, kørekort, forbrugslån, internetudbyder....

... teleleverandør, jobsamtaler, selvscenesættelse, livsstil, kost, motion, alle mulige ting som ikke engang var der for bare 20 år siden.

Og min pointe er at vore hjerner slet ikke er bygget til at kunne finde ud af alt det her! Blandt andet derfor har vi nu en global finans- og boligkrise: nogle var **lidt** for smarte og troede at de **kunne** finde ud af det, og millioner af andre mennesker vidste egentlig godt at de ikke fattede en brik af dét de fik at vide henne i banken, men de drømte så inderligt om at eje deres eget hus, så derfor købte de et alligevel, selvom de ikke havde en jordisk chance for at betale gælden, medmindre huset af sig selv blev ved med at blive mere værd. - Hvad huse sjældent gør i den virkelige verden, medmindre man sætter dem i stand for en formue, men på finansmarkederne ser det ud som om de gør.

Vi er virkelig fucked? Vi er oppe imod vores egne hjerner?

Hvor mange af os ville være langt lykkeligere, hvis vi kunne få lov til at være husmødre, fiskere eller småbønder igen? Eller måske ligefrem de jægersamlere som evolutionen har skabt os til at være?

Så vi skulle lave et reservat eller hvad? Til alle dem der ikke går ud af gymnasiet med 10,7 i gennemsnit?

Hvad vil Homo sapiens sapiens?

Den farlige udgave af det spørgsmål er: Hvor stor end del af vores egen, den amerikanske eller en hvilken som helst anden befolkning på kloden ville være villige til – eller måske ligefrem lykkelige for – at opgive deres stemmeret og retten til til at udtale sig offentligt, hvis de til gengæld blev garanteret et lille hus, et stykke jord, livslang forsørgelse, lægehjælp, skolegang til børnene og beskyttelse af retssamfundet? - Retssubjekter men ikke delagtige borgere. Ingen forbyder dem at finde et arbejde, hvis de kan, men de behøver det ikke. Der er sørget for deres livsophold.

Det eneste de mister, er retten til at deltage i politik. - Hvor mange tror du? 30 procent? 40? - **90?**

Det sagde du og ikke jeg! Men hvor stor en del af vores medborgere interesserer sig reelt for at deltage i styringen af udviklingen og har evnerne og viljen til at sætte sig ind i de ting der er nødvendige for at det kan lade sig gøre? - hvor meget har du skrevet om den teknologiske udvikling i forhold til antallet af artikler om boligindretning?

Og hvor meget har jeg overhovedet interesseret mig for fremtidens teknologi indtil i mandags?

Vi er lige i øjeblikket i gang med en udvikling – ikke mindst en teknologisk udvikling – hvor kompleksiteten i de krav vi stiller os selv og hinanden, stiger eksponentielt. Det betyder alt andet

lige at vi er i gang med at koble folk af deltagelsen i samfundslivet i ekspotentiel hast. Hvilket så igen betyder at indtil kurven flader ud, fordi vi nærmer os 100 procent, så må en ekspotentielt stigende andel af verden enten have forbedret hjernen, eller **de må forhindres i at blive sat i verden, dette skal gøres ved effektiv fødselskontrol, ved sterilisation efter det andet barn, verden over!** Eller de må tilbringe tilværelsen i cyberspace dopet med psykofarmaka for andet har vi ikke at tilbyde dem. - Støder det dine etiske manchetter? - **Ja.**

Godt. - Hvad vil du så stille op?

Det ved jeg ikke.

Nej, vel? Kan vi uddanne os ud af det? Lovgive? Kan vi insistere på at alle som sættes i verden, skal garanteres et værdigt liv? Kan vi **ville** vores etik og vores menneskerettigheder i så høj grad at vi også begynder at praktisere dem? - Under alle omstændigheder rejser det en række interessante spørgsmål ikke? - **Jo.**

Et af dem er for eksempel at hvis flertallet af menneskets medlemmer en dag er på personlighedsforandrende medicin eller har fået foretaget teknologiske forandringer af hjernen, hvem er det så egentlig der bebor planeten Jorden? Er der en øvre grænse på 50 procent, hvorefter vi må konstatere at medicinalindustrien og dens memmer vandt? At eksempelvis memmerne for medicin fremstilling og nanoteknologi gik hen og blev den højeste form for **"liv"** på planeten? Og dertil kommer så memmerne for plastikkirurgi, genetisk manipulation og forureningen som alt sammen er med til at definere, hvordan vi ser ud og agerer i fremtiden.

Der er ikke en jordisk chance for at vi kan sige, hvordan hele den her udvikling kommer til at forløbe, og hvor det hele er på vej hen. Det eneste vi kan konstatere, er at processen er ved at løbe af med os. Ender vi i en situation, hvor de 10 procent – eller 2 procent? - af os har alt arbejdet, al stressen, alt ansvaret, magten, frygten, pillerne og de øvrige teknologier som holder os gående? Samtidig med at ingen af os rigtig kan falde til ro, finde livsfylde eller tør slappe ordentligt af? Mens de resterende 98 procent af os ikke var udstyret med de nødvendige evner og derfor endte med at blive opbevaret i cyberspace på beroligende medicin? - Som det i øvrigt er et i sig selv forsvindende lille fåtal af de 2 procent der har patenterne på....

Fri vilje

Side 296. Hvilket alt i alt leder os fem til spørgsmålet om den frie vilje. Hvis vi er på psykofarmaka, er den frie vilje der så overhovedet? Eller er den der i en vis grad? Hvis medicineringen bliver normen, hvad gør det så ved vores kollektive forhold til selve **begrebet** fri vilje? Og hvis en stor del af dét vi opfatter som **"mig"**, er memmer vi har lagret gennem livet, er Jeg et så en kulturel konstruktion, og hvordan kan en kulturel konstruktion have **"fri"** vilje?

Viljen er ikke det samme som, men i høj grad et produkt af, den måde som det mimetisk-synaptiske netværk ser ud på et givet tidspunkt. Og Jeg'et i så høj grad består af memmer, hvem er det i så fald der **"har"** denne **"frie"** **"vilje"**?

En samling memmer?

Plus en hjerne som er et produkt af et genetisk setup, input fra sanseorganerne, konstante strømme af neurotransmittere, de synaptiske potentialer som er skabt gennem tiden – og synergieffekten af hele molevitten.

Det føles altså langt mere meningsfuldt at være til, end du lige fik det til at lyde dér!

Det glæder mig at høre! Ikke desto mindre er hjerne- og kognitionsforskningen ved i den grad at pille os selv, vores selvforståelse og vores frie vilje fra hinanden i disse år. - Vi talte kort om den frie vilje – det må have været i tirsdags – kan du huske det?

Skal vi lige være helt sikre på **hvad** det er for en slags fri vilje vi taler om.

Er der mere end én?

Idehistorisk set har der været mindst tre: Den metafysiske, den erkendelsesmæssige og den psykologiske. Men altså: Den metafysiske diskussion om fri vilje handler om, om vor Herre på

forhånd har planlagt eller på anden vis styre verdens gang, så vi kun **tror** at vi har en fri vilje, men i virkeligheden planlægger og ved Gud det hele.

Side 335.

Irak krigen

Kommentarer:

Og hvis vi går helt tæt på. Hvad er det så der driver os i de ting i gør? Hvorfor har Danmark og USA og en række andre lande været i krig i Irak siden 2003? hva', frøken Tenna? Det er verdens dyreste krig til dato, den har skabt magtpolitisk ubalance i hele Mellemøsten, vi selv har trukket os ud uden at bidrage til stort set andet end global ravage, og det bliver ikke noget smukt syn, den dag amerikanerne sige farvel og tager hjem. På grund af rationelle overvejelser? På baggrund af saglige, professionelle militære strategier? Af langsigtede politiske årsager? Fordi vi gerne vil demokratisere Irak? - Den tror vi ligesom ikke rigtig på, vel? Det havde kostet en brøkdel at uddanne samtlige eksilirakere til professorer i statskundskab og at hjælpe irakerne til selv at vælte Saddam. - Eller hey! Vi kunne have **betalt** irakerne for at vælte ham!

Hvad har krigen kostet? 500 milliarder dollars er vist lavt sat. Der er omkring 25 millioner irakere, det er over 20.000 dollars pr. mand – spædbørn og oldinge inklusive! Forstil dig at amerikanerne havde hacket Iraks banker og bare var begyndt at sætte pengene ind med hilsen en hilsen om at;

"Kære iraker, som du kan se, har vi netop overført 20.000 dollars til et depot i forbindelse med din konto. De 5.000 kan du hæve i morgen, resten af betalingen vil komme til udbetaling, den dag Saddam er væltet, og I har indført demokrati i Irak. Du må bruge pengene til lige hvad du vil. Men venlig hilsen George W. Bush."

Blev Irak krigen planlagt på grund af seriøse efterretningsrapporter? Brugte man den viden som faktisk fandtes? Fik militære eksperter lov til at træffe de afgørende beslutninger? Inddrog man folk med viden om Mellemøsten og arabisk kultur i hele planlægningen af det største og dumme korstog siden Vietnamkrigen, sikrede man sig at man ikke som en anden klumpet elefant trampede rundt i en række kulturelt ømme tæer ved stort set hvert eneste skridt man tog? Nej, det gjorde man ikke. Var der overhovedet nogen i den amerikanske generalstab der kunne arabisk eller kendte nogen der kunne? Og spurgte de dem?

***Nej? - Og hvorfor gjorde de ikke det? -
Fordi krigen handlede om noget helt andet?***

Hvad? - 11. september 2001? Olie?

Og hvorfor var det lige at det var så vigtigt for Osama bin Laden at flyve to fly ind i et finanscentrum i angrebet på amerikanerne? Osamas far – en fattig yemenitisk håndværker som havde arbejdet sig op til at blive en succesrig arabisk storentreprenør – døde i et flystyrt i et privatfly med en amerikansk pilot. ***Læs her bogen: "Familien bin Laden – En arabisk familie i det amerikanske århundrede" (2008) af Steve Coll og bogen "I Osama bin Laden navn – En dokumentation" (2001) Forlaget Per Kofoed.***

George W's far ***"gjorde ikke jobbet i Irak færdigt."*** Saddam sad længere end farmand. Og kunne endda le sidst og bedst. ***Læs bøgerne: "Saddam Fyrsten fra Tikrit" af Helle Lykke Nielsen (2004) og "Saddams livlæge – Tyve år som diktatorens Fortrolige" (2004) af Ala Bashir & Lars Sigurd Sunnanå.***

Stenalderhjerner og pubertær machomagt. Kan man ikke finde ud af skabe noget selv, så kan man altid rive det ned som andre har bygget op. Og bygge sin egen rockerborg i Babylon og smadre hundreder af tusinder af menneskers liv og hele den mesopotamiske og babylonske kulturarv som lå gemt i ørkensandet, og det er næsten ikke til at bære!

Da amerikanske og britiske tropper støttet af Danmark, i 2003 invaderede Irak, anlagde USA en militærlejr 100 km syd for Bagdad. 300.000 kvadratmeter ørken blev dækket af jernplader, så

basen kunne tjene som landingsplads for helikoptere, der fløj tungt krigsmateriel til kampområdet.... Efter amerikanerne kom polske tropper, og først i 2005 blev lejren evakueret. Stedet, amerikanerne havde valgt som base, har et navn, der er indskrevet i historien.

Det hedder Babylon. (...) Den to år lange amerikansk-polske belejring af Babylon har måske for evigt ødelagt mulighederne for at komme til at vide mere om oprindelsen af vores egen kultur. Amerikanerne gravede gange under jordoverfladen og tilintetgjorde tusinder af tavler med kileskrift, gravpladser, rester af menneskelig beboelse, knogler, lertøj og andre vidnesbyrd om civilisation. Samtidig har olie fra lejren og materiel fået lov at sive ned i sandet og ødelægge, hvad der ikke er blevet gravet itu.

*Den babylonske skøge besøger Berlin
Politiken, 31. juli 2008*

Side 346.

Hvad skal menneskeheden gøre?

Hvad vil menneskeheden med sig selv?

Vil den noget?

Vil den stritte imod, vil den dele op, vil den kontrollere, vil den bryde ned, vil den ødelægge? Eller vil den skabe, vil den lytte, vil den bygge op, vil den berige, vil den være ydmyg og taknemmelig? - Og kan den overhovedet løsrive sig fra sine egne drifter, sine vaner og sine gamle behov?

Har menneskeheden en fri vilje, og kan vi bryde med vores hidtidige mønstre?

Kan vi?

Så skulle vi vælge det? - Ville det? Virkelig ville det? På den rigtige måde?

Findes valgt reelt?

Hvorfor skulle det ikke gøre dét?

Eller er det et menneskeligt grundvilkår at vi er kastet ud i en væren vi ikke kan gøre op med? Er det vores lod? Som menneskehed? Vi er en del af en proces, og kan vi overhovedet løsrive os fra den?

Side 349. Godt. Så lad os bruge resten af aftenen på, hvad det er – samlet set – der får os til at gøre som vi gør, hvorfor menneskenes verden ser ud som den gør, og så kan vi kigge på den globale eksistentialisme i morgen: **om** vi har mulighed for at lave det om, og i så fald hvordan.

Myter og mening

De oprindelige folkeslag mener, at den åndelige verden er så påtrængende og overbevisende en virkelighed, at den engang må have været mere tilgængelig for menneskene. I hver eneste kultur finder vi myten om det tabte paradys, hvor menneskene levede i tæt og daglig kontakt med det guddommelige. De var udødelige og levede i harmoni med hinanden, med dyrene og med naturen. I verdens centrum stod et træ, et bjerg eller en pæl, der forbandt jorden og himlen, og som menneskene nemt kunne klatre op i for at komme i kontakt med gudeverdenen.

Så skete der en katastrofe: bjerget styrtede sammen, eller træet blev fældet, og det blev vanskeligere at komme i kontakt med himlen. Beretningen om sådan en guldalder er en meget tidlig og næsten universel myte, der aldrig har været tænkt som noget historisk faktum.

*Mytens Historie
Karen Armstrong, 2005*

Da oldtidens myter blev til – det er jo for en stor dels vedkommende 2-3.000 år gammelt stof vi stadig kæmper med, noget af det er endda 5.000 år gammelt eller endnu ældre – tog det generationer at mutere og tilpasse det mytiske stof til den verden myterne skulle fungere i.

Så nok har vi det 21. århundredes teknologi, men vi bruger det til at tilfredsstille et stenaldermenneske?

Vi er altså udviklet til at finde mening gennem myter, men vi er også udviklet til en ganske bestemt form for myte: vi er udviklet til gentagelsen. - Så indførte vi lineariteten, den enkeltes liv blev en linje fra fødsel til død, der var begyndelsen og slutningen. Begge dele var uigenkaldeligt.

Og verden fik en myte der passede til: Gud skabte verden, og en dag vil den også blive slået ihjel i den form vi kender den. - Men hvad nu? Vi går jo ikke og ser frem til **"dommedag"**. - Jo, nogle fundamentalister gør, og de spreder deres memer med lynets hast, og er også dem der sætter flest børn i verden! De er pissefarlige for os alle sammen og vores sikkerhed og overlevelse.

Hvordan mytologiserer vi kvantefysikken og al dem nye erkendelse?

Gennem selvironi, ja. Men i den ligger indbygget et enormt krav til den modenhed som både den enkelte og samfundet skal kunne præstere.

Myten om vores egen fortræffelighed og Guds mening med at udpege lige netop Os til at være danskere, svenskere, muslimer, jøder, inuitter eller spillere på dét fodboldhold der skal vinde verdensmesterskabet.-

Fordi det er "en ondsindet ideologi der handler om at gøre andre til tabere?"

Hvorfor fanden beder sportsudøvere til Gud om at de må vinde? Som om Vorherre ikke havde vigtigere ting at tage sig til? Hvis der overhovedet eksisterer et fænomen som blasfemi – og det ikke bare er et ord vi har opfundet for at dække over et fantasifoster som ikke findes og heller aldrig har gjort det, det kræver jo for det første eksistensen af en gud – så det er da dét!

Et er at vi er så pubertære at vi behøver spil, hvor nogle sejrer over andre, og hvor folk er i deres sansers fulde vold og kobler hjernen fra, når de sidder og glor på det. Et andet er at sportsudøverne ikke engang gider selv at tage ansvaret for deres præstation, men beder til en usynlig magt om at manipulere spillet! Helt ærligt, hvor dybt kan man synke?

Du kan virkelig bare ikke udstå sport, hva'?

Har du nogensinde selv oplevet at der kom noget godt ud af det?

Sport kan have en opdragende effekt på børn, men når først man er blevet kønsmoden, mener jeg ikke at det er et sundhedstegn. At holde sin krop fri af dårligdomme gennem leg og bevægelse, eller dans for eksempel, er en god ting for ethvert voksent menneske, men så snart det skal foregå i hold og dyrker konkurrenceaspektet, så er det en leflen for masse mennesket; en leflen for vores pubertære hvem-jeg som har behov for at blive bekræftet. Derfor kan man da også sige at det var ualmindeligt velplaceret at lægge OL i Kina. **Der er ikke noget som sport der kan fremkalde den totalitære fordummelse i folk, og hvem bedre én et af verdens sidste diktaturer?**

Det bliver i øvrigt formentlig klodens sidste OL, hvor de deltagende atleter ikke er genetisk manipulerede....

Nationalismen og de politiske ideologier har været det 20. århundredes store myter, og kineserne er ingen undtagelse.

Kommunisme og maoismen?

Plus fuldstændigt den samme pubertære nationalisme som hos alle os andre. - Og hvad er det ideologierne stiller os i udsigt?

Det perfekte samfund?

Hvis ikke ligefrem: Den Perfekte Verden. Ikke i Det Hinsides, men hinsides Revolutionen. Eller når **"vantroen"** på anden vis er blevet udryddet, og det perfekte kapitalistiske samfund med en nosseløs statsmagt er enten indført eller afskaffet – alt efter revolutionen navn. I mellemtiden er **vi**, revolutionsgardisterne eller antikommunisterne, de udvalgte, og i hånden har vi Sandheden og foran os Sejren. Vi er optændt af en – om ikke ligefrem Hellig, så dog altfortærende – ild, og vi ved at **"vort blødende hjerte banker på rette sted!"** eller hvad det nu hedder. Det **føles** stort! Og det er en god historie, en myte som giver Historien semantik og vores liv fylde. Men i bund og grund er det lige så irrationelt som enhver anden religion.

Nationalisme? Og politisk ideologi?

Den mest rationelle er reelt Osama bin Laden, for hans eneste erklærede projekt er at slå noget i stykker og udbrede religiøs fordømmelse, og det må man jo sige at han har haft ret stor succes med. Hvis vi kigger på vores egen andedam, så er det påfaldende at vi har ladet vores uddannelsesinstitutioner forfalde både hvad angår lærerkræfter, bygninger og lærematerialer – i de seneste års boomende økonomi i stedet for at investere massivt i uddannelse af de kommende generationer og i vores forudsætninger for at uddanne flere fremover.

Ideologierne har samme magt over os som fortidens myter havde, for det er sådan vi er bygget. Vi er ikke bygget til at tænke os om og skifte meninger og holdninger; til at slette fejl- memmer, efterhånden som vi bliver klogere.

Myter og følelsesmæssig bonus

Side 355. *Ideologier og myter overruler vores frie vilje?*

Ikke mindst fordi vi er flokdyr. Vi er ekstremt dårlige – for ikke at sige decideret uegnede – til at stille os op og sige flokken imod. Der er nok af folk som er Rasmus Modsat, men helt grundlæggende at træde ud af fællesskabet og sige: ***"I tager fejl! Dette her er forkert! Jeres argumenter er ugyldige, og jeres lære er falsk!"*** Dét er der ikke mange der kan. Eller tør. - Og hvis de endelig gør det, eller har gjort det op gennem historien, så antager vi at de har en kosmisk forbindelse og gør dem til profeter eller halvguder.

Men hvad er det så der skete da Muren faldt? Hvordan kunne hele det kommunistiske memplex, mytologi og hele svineriet, forduft som dug for solen, hurtigere end man kunne nå at sige ***"Hvor var du, den nat Laura Palmer blev myrdet?"***

Hele memplexet forsvandt, den kolde krig forsvandt med, og 70 års ideologisk kamp var erstattet af en ny spørgeshistorie?

Det var ikke småting diverse marxister, leninister, kommunister og røde folk af forskellig denomination (***benævnelse; kundgørelse; bekendelse; sekt***) havde nået at bygge op af luftkasteller og skolastisk sludder og vrøvl. Men hvor blev det af? I 1993 var det ikke til at opdrive så meget som skyggen af en marxistisk diskurs. Et helt memplex, puf! Borte! Hvad skete der med synapserne i folks hjerner? Det var ikke småting der havde været lagret.

Det er på vej tilbage. - Er det? – Ligger det ikke og ulmer derude?

Men ikke med samme hjerner. Ikke i hele den velbjergede generation mellem 50 og 65 som var Åh! så marxistisk! Og definerede memmerne i hele perioden fra midten af 60'erne og 25 år frem.

Det er vel trods alt i hovederne på unge mennesker der ikke ved bedre. - Men er det ikke fascinerende at det alt sammen bare sådan kunne forsvinde?

Men det er vel tidspendulerne? Troen på fremskridtet som var der i 50'erne og 60'erne, forsvandt jo også. - Du har jo også selv kaldt de enkelte epoker for metanarrativer, har du ikke? Ligesom myterne?

Jo. Og der kommer så flokdyret, følelserne og myten ind i billedet igen: tidsånden har samme funktion. Vi spejler os i omgivelserne og deler deres følelser. Vi gribes af hinandens begejstring, i tændes af de fælles idéer, og vi hungrer efter at være en del af en gruppe og en hel del af et følelseshav....

Tidens trend, tidens idealer og videnskabelige forklaringsmodel har mytisk funktion, på samme måde som religionerne havde før. De er skabeloner vi vælger vores memmer efter.

Og hvis memmerne passer i skabelsen, så giver det samme lykkefølelse som en ideologi, for vi vil gerne være fuldgyltige medlemmer af flokken? Vi kan ikke leve uden, for vi er stenalderhjerner?

Hvor stor en del af os er reelt villige til at tænke os om, når det kommer til vigtige politiske beslutninger? Og hvilke konsekvenser får det for vores evne til at løse de globale problemer som vi står overfor?... Men hvad med resten af os? Lad os bare kald os selv ***"pøbel"*** i den forbindelse.

Hvad stiller demokratiet op over for de virkelige store udfordringer?

Vi er handlingslammede?

Vores stenalderhjerner kan slet ikke overskue de problemer vi står over for, og for at gøre ondt værre, søger vi alle sammen derhen, hvor vores følelser bliver bekræftet.

Farvel stabilitet, eller hvad?

Farvel gensidig respekt, farvel tolerance og i sidste ende farvel pluralisme, humanisme og retssamfund. Medmindre dem der faktisk har en form for overblik, anstrenger sig for at italesætte deres viden, så den giver mening for os. Så vi kan afkode semantikken i verden omkring os, og så vi kan finde fylde i den verden som så bliver fortalt. Folk skal føle at de er en del af samfundet og den store historie, eller kører centrifugen!

Men hvem er det så der skal italesætte alt det her?

Det er jo os alle sammen der er nødt til at skifte meta-historie; meta-narrativ; mytologi.... Vi er nødt til at italesætte voksenheden og gør den til vores kollektive myte. Kloden rundt. Droppe vrøvlet om Frelseren og Eneren som kommer og redder kastanjerne ud af ilden og bringer ro og orden i hønsegården. Eller at vi er bundet op i et evighedshjul som måske, måske ikke, vil lade os reinkarnere som gæs eller sætte os af, næste gang det kommer forbi Samsara. ***(Samsara; er et sanskrit-ord, der betyder "vandrende" eller "verden" med konnotation til cykliske, kredsløbsmæssige ændringer. Det indeholder også begrebet genfødsel og "cyklisiteten i alt liv, stof, eksistens" en grundlæggende tro i de fleste indiske religioner. Kort sagt er det cyklussen af død og genfødsel.)***

Vi er nødt til at fortælle hinanden at vi kan selv! Her er jeg helt enig. Vi kan selv!

For det har vi indtil nu bildt hinanden ind at vi ikke kan?

Ikke alene er vi i myternes vold og kan ikke løsrive os fra dem, det er også nogle decideret umyndiggørende og skadelige myter vi har gået og fortalt hinanden. Blandt andet har de haft en tendens til kun at gøre ét dannelsesideal gældende.... Ét er at lære af historien og inddrage erfaringer fra forskellige mennesker og forskellige tider, et andet er at tage ét menneske fra én historisk tid og gøre dette ene menneske til et evigt sandhedsideal. Og hvorfor mennesker i det 20. og 21. århundrede render og sammenligner sig med en 2.000 år gammel frafalden rabbiner-studerende i det nuværende Israel i stedet for at tage ansvar for deres eget liv, dét kan jeg kun give et svar på: umodenhed! De fleste af dem gør jo alligevel dét som Anders and ville have gjort:

I islam er det det samme, der er de bare gået en anelse mere systematisk til værks og har gjort Muhammed til dannelsesideal i en sådan grad at man kan slå op og læse, hvad han ville have gjort i den ene eller anden situation.

Voksne dannede mennesker spørger ikke, hvad ét dødt menneske ville have gjort. De spørger: Hvad vil **jeg** gøre? Hvad vil **jeg** stå inde for at gøre i den situation og det liv **jeg** befinder mig i?

Og hvis de føler sig usikre, så diskuterer de problemet med deres medmennesker. Voksne mennesker tænker selv, og de holder deres valgmuligheder op i forhold til deres etiske normer og værdier, og hvorvidt det skader eller gavner dem selv og deres medmennesker på kort og langt sigt. - Og **så** opfører de sig som Anders And!

6.500.000.000 følesesjunkier

Side 336. Nå, men **følelserne!** Det er dem der styrer os. Uden dem kan vi ikke træffe beslutninger, og vi kan ikke mærke vi er her. Livet giver ingen mening – hverken fysisk eller semantik – ***(betydningsvidenskab; læren om ordenes betydning; filosofisk: studiet af forholdet mellem tegn og betegnede genstande.)*** - hvis ikke følelserne er det. Og hvordan lever vi så mest? Ved at føle mest? ***Dette fordi Altet, som vi mennesker kalder for Gud. Er den største, kærligste skabende og destruerende, tænkende energi skabt af tanker og følelser.***

Det er et menneskeligt grundvilkår at leve med en vis fare og usikkerhed i tilværelsen.

Og når den ikke er der, så bliver livet tomt?

Prisen for lykke og sikkerhed er kedsomhed og depression. Indtil videre er det *"kun"* den vestlige verden som er – og gennem et par generationer har været – så privilegerede at vi for alvor har kunnet nå at opdage livets meningsløshed. Desuden har der været enkle nedslag af eksistentiel tomhed tidligere i historien rundt omkring. Men de fleste mennesker har trods alt for travlt med at brødføde sig selv og deres børn og med at overleve, til at de har opdaget hvor totalt idiotisk tomt livet reelt er.

Underhold mig

Side 369. Et eksempel er Rumæniens plan fra 2001. om at åbne en Dracula temapark. Den historiske Grev Dracula var en voldstyran som også er kendt under navnet ***Vlad Dracul Pælespidderen***, fordi han i rigt tal spiddede sine fjender levende på pæle. Så blev pælen rejst, mens de stadig var i live, og så kunne hænge der til skræk og advarsel for de forbipasserende.

Af forskellige årsager blev Dracula Land ikke til noget. Blandt andet fordi draculamyten – altså vampyrdelen af historien, Bram Stokers historie som har gjort Grev Dracula kendt – viste sig at tilhøre et amerikansk filmselskab.

Til gengæld er der et torturmuseum i London. Ikke blot fremstiller det torturmetodernes historie, det bliver også formidlet med gysereffekter og saftige historier for hele familien!

Hvor går grænsen? Hvor intenst har vi behov for at dyrke andre menneskers lidelse for selv at mærke at vi findes? I hvor høj grad har vi behov for at påføre andre smerte og elendighed for at mærke at vi selv lever?

Er det en tilfældighed, mon, at amerikanerne har oplevet den ene skolemassakre efter den anden? - Det var et ledende spørgsmål, det kan vi vist hurtigt blive enige om. Men er det ikke værd at tænke over?

Hvis børn og unge tillige dopes med psykofarmaka for at kunne leve op til en række bestemte sociale normer, i stedet for at lære normerne og begå sig ***"på egen hånd"***, lærer de så overhovedet, hvad ***"virkeligheden"*** er og hvordan man omgås den? Eller vil de gå på jagt – i bogstaveligste forstand – efter større og større sus i en verden som giver mindre og mindre mening, for at opveje medicinering og manglende sociale og psykiske færdigheder? For eksempel evnen til selv at finde noget meningsfuldt at foretage sig, hvis man keder sig, eller de færdigheder som kræves for at løse en konflikt?

Står verden en dag over for en atommagt med en generation af unge mennesker som gennem hele deres opvækst har fået deres største følelsesmæssige kicks ved at spille krigsspil i dopet tilstand?

Ikke bare de unge mennesker, men hele den generation som sidder på magten om 10-15 år. Krigen i Irak bliver allerede nu udkæmpet nærmest som et computerspil med indlagte elementer af virkelighed. Cyberkrigen er så småt gået i gang, og den eneste årsag til at det ikke har vakt ramaskrig i hele vores del af verden er at overgangen mellem ***"normal"*** krig og cyberkrig er fuzzy.

Det kommer snigende, og en dag står vi bare over for fjernstyrede soldater som ikke ejer samvittighed eller frygt, og som desuden er både stærkere, hurtigere og større end os selv, for det er de enten medicineret eller genetisk manipuleret til at være. Eller også er de simpelthen robotter.

Modernitet og memplexer

Side 375. De hundredtusinder af mennesker i Danmark og resten af Europa som er hunderædde for islam har absolut noget at have deres frygt i! Der er både en idiotisk fløj i islam som er ualmindelig højkrøstet og en stor muslimsk minoritet, hvoraf en del ikke har den fjerneste motivation til at blive aktive samfundsborgere i et post-senmoderne samfund. Det er bare ikke enestående for islam. - Der er jo også en idiotisk fløj i det danske samfund som er ualmindeligt højkrøstet, og en stor del af dem har kastet sig over diverse blogs og internetsiders debatfora.

En hvilken som helst dårligt uddannet gruppe med et andet sprog og en religion der ikke kan håndtere moderniteten, postmodernismen og ironien, ville reagere fuldstændigt lige så frustreret

og desperat som en lidt for stor del af den muslimske verden er ved at gøre. Det islamiske skræksce­nario der bliver malet frem af diverse islamofobere kan sagtens gå hen og blive en reel trussel, hvis vi ikke får skabt et fælles mål for et fælles samfund. I vores eget samfund og globalt set. - At grøn­lænderne både i Danmark og i Grønland i stor tal har grebet til flasken og har vendt deres jagtvåben mod hinanden, taler vi jo sjovt nok aldrig om. Teknisk set er de fleste grøn­lændere døbt og dermed kristne, men deres virkelighed har sine rødder i den grønlandske jægersamlerkultur, og det er **den** virkelighed der ikke passer sammen med moderniteten.

Rabiater jøder og kristne er ikke på samme måde koblet af den økonomiske udvikling som grødlænderne og en meget stor del af muslimerne er, men de er da lige så voldelige som desperate muslimer. IRA er mig bekendt kristne. Det samme er ETA.

Du siger at konflikten i virkeligheden ligger mellem det førmoderne og moderniteten? Og især postmoderniteten? Det er slet ikke religionens navn eller indhold som der har betydning?

For 200 år siden var det Københavnerne der kastede sig ovre byens jødiske indbyggere, smadrede ruderne i deres butikker og raserede indholdet. Ganske betænksomt valgte de at gøre det, aftenen inden H.C. Andersen ankom til hovedstaden, så det kom med i hans erindringer. - Her kan man så sige at kristendommen og islam har det særlig svært, fordi de indbygger i sig har memerne om at alle andre også skal have de samme memmer. Det er faktisk et af begge religioners knudepunktmemmer. Den monoteistiske gud **vil** have gudemonopol! Og fordi vi har skabt ham i vores eget billede – ifølge hvilket han så har skabt os – og vi har koblet ham med Aristoteles, så bliver **"en Gud"** også til **"en udlægning af Gud"**.

Side 382.

De pubertære krav til politik

Ikke alene skal de (politikere) se rimeligt godt ud og være fulde af friske bemærkninger, de skal også have den tjekkede frisure og være sjove i en politiks debat. Samtidig forventer vi at de har faglige kompetencer til at overskue nogle problemstillinger som er umenneskelige komplekse, og altid træffe de rigtige beslutninger - også på langt sigt. Desuden skal de handle korrekt, selv under stress, de skal leve 100 procent moralsk og må hverken bolle ved siden af, have rod i bilagene eller bruge deres ministerbiler til svinkeærinder. Vi forventer også en pletfri fortid, og at de i øvrigt er sociale, joviale og omgængelige. Oven i alt dét skal de så også være i stand til at spille det politiske spil, bage politiske rævekager og kunne manipulere folk til at handle så deres politiske agenda lykkes. Men først og fremmest skal de være underholdende! Ve den arme politiker som ikke er **underholdende!**

Glem alt om meritokrati, (meritokrati; elite der har gjort sig fortjent til at styre) det er entertainokrati vi vil have! Men stiller det ikke nogle enorme krav til os som mennesker?

JO! Men det er netop demokratiets og det åbne samfunds forbandelse: alle er nødt til at ville det og deltage aktivt i det! Ellers er der ikke! Det er synergieffekten igen: én vælger skaber ikke noget demokrati! Men summen af aktive vælgere som uddanner sig, tager ansvar, debatterer, forhandler, lytter og arbejder i fællesskab på at få samfundet til at fungere, giver demokrati.

Giver frihed, lighed, velstand, tryghed, pluralisme, humanisme og et stabilt retssamfund med lighed for loven og beskyttelse mod overgreb. Uanset hvem du er. Hvis du gerne vil kunne sove trygt i din seng om natten, uanset hvilken slags musik du hører, uanset hvilke bøger og blade du læser, hvilke websites du besøger, hvem du i øvrigt omgås med, og hvad du i øvrigt har tænkt dig at stille dig op på Rådhuspladsen og agitere for i en lovlig anmeldt demonstration, så er du nødt til at gå ind i det aktive samarbejde om fællesskabet. Det er et både- og. **Hvis vi ikke bliver voksne.**

Der er nødt til at være et samfund jeg kan udleve min frihed i.

Det eneste alternativ er at en psykopat og hans præsteskab sætter sig i toppen af det hele og psykofarmaka i drikkevandet, sætter en nanochip i hjernen på dig, overvåger dig med kameraer døgnet rundt, genmanipulerer dine børn, programmerer dine lyster og din hukommelse, befolker verden med lydige robotter og i øvrigt keder sin egen røv i laser i toppen af pyramiden, fordi der ikke er to mennesker tilbage der ikke ligner hinanden som to dråber vand.

Middelklassen er den demokratiske rygrad. De får hjulene i samfundet til at køre rundt, og det er dem der skaber merværdien. Det er dem der sørger for at der er penge for samfundet at arbejde med.

Ok, så hvorfor, så?

Side 390. Og livsfylden?

Der skal være sammenhæng i den måde, vi oplever livet og verden. Naturen er vigtig. Det er vigtigt at have et tilhørsforhold til andre mennesker og grupper af mennesker. Det er også vigtigt at føle at man gør nytte; at andre ikke synes at man er overflødig. Kærlighed og forståelse - både at modtage kærlighed og blive forstået og at elske andre og forstå dem. Altså forstå dem på et højere plan, vel? Det er vel ikke nok bare at kunne drage semantik ud af, hvad de går rundt og siger? - Det er faktisk ret komplekst at være menneske, hva'?

Problemer. Det er nødvendigt at have modgang for at... ja, for at det skal give livsfylde, men hvad er det egentlig problemerne gør?

De får dig til at vokse som menneske. Du kommer ud over nogle af dine grænser og lærer at se dig selv i et nyt og mere komplekst lys. Du finder også ud af, hvad der virkelig betyder noget for dig, når du er nødt til at træffe vanskelige valg. Problemer er en del af din dannelsesproces, fordi du tvinges til at tage dig selv og dit liv alvorligt, og dét liv du har taget alvorligt, er langt mere meningsfuldt. Måske får man også luget ud i bekendtskabskredsen, så der kun er dem tilbage man virkelig kan regne med. og som man kan tale med vigtige ting om. De **rigtige** venner. - Og?

"Passende sensationer" står der her. Vi skal opleve noget, vi skal have modgang og medgang, kærlighed og had, men det må ikke blive for ekstremt?

Hvad eller?

Håb og drømme. Minder og en slags sammenhængende fortælling om ens eget liv. Man skal både kunne se frem og tilbage med en vis.... "fortrøstning"?

Udmærket ord – Og?

Der skal være en stor historie; et meta-narrativ som jeg kan sætte min egen historie ind i. - eller flere, vel?

Sandt.

Og så skal der være "åndelighed", sagde du. - Mente du religion?

Det **kunne** være religion, men det kunne også være et kulturelt og følelsesmæssigt fællesskab på et dybere plan. Åndelighed handler om at se sig selv som en del af en større helhed og på et plan som rækker ud over sproget og vores klarovre erkendelse.

Noget intuitivt?

Eksempelvis. Hver især må finde sin form for åndelighed. Men det handler om at mærke en sammenhæng og en mening, "**derude**" hvor man ikke har klarover fodfæste. - Var der mere?

Sladder og alle de små ting i dagligdagen er dét der får livet til at hænge sammen.

"Livsklister" kaldte du det. Og så dét du selv sagde lige før: "at sætte sig ud over sig selv."

De sande fornøjelser

Side 392. Hvis man tænker tilbage på sin skoletid, så skulle man ikke tro det, men læring er faktisk en af menneskets største fornøjelser!

Ja, dét lykkedes det da vist skolen at skjule ret effektivt!

Præcis. Ikke desto mindre hungrer vi efter at tilegne os ny viden og nye færdigheder i de rigtige proportioner.

Læring er noget af det mest meningsfulde vi kan foretage os, og børn giver os mulighed for at lære hele livet.

Det er processen der giver mening: dét at **skabe** ting – eller til nød: at købe og erhverve sig ting – ikke dét at **have** ting.

Side 398. Min pointe er den absurde at jo bedre vi tager os af vores børn, jo højere levestandard vi har, jo færre problemer vi står over for. Jo lettere vi gør livet for os selv, desto mere inkompetente og uegnede til at klare os selv bliver vi også, og det samme gælder børnene. Det gælder **især** børnene!

Det er ikke længe siden jeg læst om hvordan forældre til unge mennesker ringer og brokker sig til børnenes arbejdsgiver, hvis der er et eller andet der ikke passer den unge mand eller dame.

Helt ærligt, hvad tænker folk på? Eller med? Røven? Og har den i så fald ble på? Hvis folk ikke er store nok til at gå på arbejde, og de ikke kan finde ud af selv at løse deres konflikter på arbejdspladsen eller tage deres god tøj og gå, så kan det da kun være udtryk for én ting: en generation af medarbejdere der aldrig har lært at interagere med andre og løse deres problemer selv? - men jeg vil godt lige vende tilbage til det med læringen og den store, store fornøjelse som læring er for os hele livet igennem. For hvis det virkelig lykkes os at opfinde kunstig hukommelse eller viden som kan implanteres i vore hjerner, hvad gør det så ved vores glæde ved at lære?

Hvis teknologien udvikles – **når** teknologien udvikles – så er det eneste som den ikke kan give os, selve processen, læringsprocessen. Men vil selve læringsprocessen – dersom man valgte at have den alligevel – ikke blive komplet meningsløs, hvis den ikke var nødvendig? Hvis vi slet ikke behøvede at gøre os umage for at lære noget som helst, ville der så være ret meget tilbage andet end valget mellem depression og døden?

Hvis man frit kunne vælge, hvilken viden man ønskede at uploade, hvilken fornøjelse ville der så overhovedet være tilbage ved ny erkendelse?

Med den rigtige teknologi kunne man sagtens give folk totaloplevelsen af en tur i rutsjebanen eller at rejse til Månen i vægtløs tilstand. Det ville være muligt at skabe kunstig glæde, frygt, pining, smerte, seksuel ophidselse, sult, tørst, følelse af varme eller kulde; enhver følelse eller drift som hjernen skaber for vores klaroverhed allerede. Og hvad angår selve "**oplevelserne**", altså scenarierne for oplevelserne, så ville der ikke være nogen grænser, kun fantasiens.

I takt med at teknologierne udvikler sig – både nanoteknologi, bioteknologi, informations-teknologi af forskellige art og al mulig anden teknologi – kommer det altså til at ændre fundamentalt ved dét at være menneske, og vores "**hvorfor?**" eller "**hvorfor'er?**" til den tid vil også blive nogle helt andre. - for slet ikke at tale om svarene. For vi har ikke memorerne til at forestille os det med. Præcis som de ikke havde memorerne til at forestille sig vores virkelighed for 1.000 år siden, for 500 år siden, eller bare for 100 år siden.

Det er altså også helt vildt, når man tænker over det!

Det er det. Teknologisk, sikkerhedsmæssigt, medicinsk, kulturelt, seksuelt, økonomisk, politisk, videnskabeligt, erkendelsesmæssigt, i forhold til ligestilling; i stort set alle sammenhænge har vi i Vesten levet i et 50-årigt smørhul med – set i et historisk lys – fuldstændigt uanede muligheder for udfoldelse og oplevelser.

Men sådan bliver det ikke i fremtiden?

En ting som taler imod at det kan lade sig gøre, medmindre vi virkelig tager os sammen, det er at Vesten i dag bruger tre gange så mange naturressourcer som vi selv har. Hvis resten af verden skulle op på vores niveau i levestandard, skulle der tre jordkloder til. Og samtidig er vi i gang med at lave fundamentalt om på, hvad det vil sige at være et menneske. Ting som før var livsomstændigheder man ikke kunne gøre noget ved, bliver snart til til- eller fravalg. Blandt andet varer det ikke længe, før vi for alvor kan manipulere med vejret. Dét skal der nok komme nogle rigtig interessante konflikter ud af.

*Bemærk her Lene Andersen skrev denne bog 4. del – Torsdag Hvorfor?
færdig til udgivelse i 2008. i skrivende stund er det juni 2020. Erling S, Nielsen Kolind*

Angående befolkningsekspllosionen læs bøgerne:

"De fire isbjerge - Om verdens største udfordringer" (2018) af Per Stig Møller

"Klodens grænser - Viden om vores verden" (2022) af Johan Rockstrøm & Owen Gaffney

"Økokrati - Sådan skaber vi en bæredygtig verden" (2022) af Jens- André P. Herbener